MWM2 experts in luisteren

Belastingdienst

Belevingsonderzoek KOR

Onderzoek naar de waardering en het gebruiksgemak van de KOR

26 mei 2026

Inleiding

Introductie

De Belastingdienst evalueert periodiek het beleid rondom de Kleineondernemersregeling (KOR). Deze regeling is bedoeld om administratieve lasten voor kleine ondernemers te verlagen en de uitvoering te vereenvoudigen. Na de herziening in 2020 en de aanpassing in 2025 is het moment aangebroken om te onderzoeken hoe ondernemers de regeling daadwerkelijk ervaren.

De Belastingdienst heeft MWM2 daarom opdracht gegeven voor een uitvoerige evaluatie van de KOR. Hierbij was de centrale onderzoeksvraag: **sluit de KOR nog steeds aan bij de praktijk en verwachtingen van kleine ondernemers?**

Onderzoeksaanpak

Om deze vraag goed te beantwoorden heeft MWM2 een onderzoek uitgevoerd onder huidige gebruikers van de KOR, voormalige gebruikers van de KOR en kleine ondernemers die de KOR nooit gebruikt hebben. Met name onder de eerste twee groepen is de KOR uitvoerig inhoudelijk geëvalueerd.

Gecombineerd traject

Om te komen tot zowel representatieve cijfermatige inzichten over de KOR, als een goed begrip van achterliggende drijfveren, barrières en behoeften hebben we een gecombineerd onderzoekstraject uitgevoerd. De eerste fase van het onderzoek bestond uit een online vragenlijst onder gebruikers, voormalige gebruikers en niet-gebruikers van de KOR. Hierin zijn de bekendheid, ervaringen omtrent communicatie, gebruiksgemak en gevolgen van de KOR onderzocht. Hiervoor hebben 766 kleine ondernemers de vragenlijst volledig ingevuld, wat zorgt voor een goede afspiegeling van de populatie.

In de tweede fase zijn diepte-interviews gehouden met 6 gebruikers en 4 voormalige gebruikers van de KOR over hun ervaringen met de KOR. Het doel van de kwalitatieve verdieping is het verkrijgen van inzicht in ervaringen, opvattingen en achterliggende motieven van ondernemers. De bevindingen zijn bedoeld om te duiden en illustreren, niet om representatieve of generaliseerbare uitspraken te doen. Omwille van de leesbaarheid zijn quotes in dit rapport niet altijd letterlijk weergegeven en waar nodig geredigeerd. De slides met bevindingen uit de kwalitatieve interviews zijn gemarkeerd met een oranje driehoek.

Onderwerpen

De onderwerpen die onderzocht zijn rapporteren we in aparte hoofdstukken. De volgende onderwerpen komen in deze rapportage aan bod:

1. De bekendheid van de KOR: Kennen kleine ondernemers de KOR, waarvan kennen zij de KOR en zijn ze bekend met de voorwaarden?
2. Houding en gedrag ten aanzien van de KOR. Wat zijn de belangrijkste redenen om de KOR te gebruiken of te beëindigen?
3. Ervaringen met de KOR rondom communicatie en informatievoorziening. In hoeverre zijn gebruikers en voormalige gebruikers tevreden over de informatie?
4. Ervaringen over het gebruiksgemak van de KOR. Was de KOR makkelijk of moeilijk om te gebruiken en waarom?
5. Ervaring met de KOR over de gevolgen van de KOR. Was het duidelijk wat de gevolgen waren en heeft de KOR voordelen opgeleverd?
6. Ervaring met de KOR over de herkenning van signalen.
7. Keuzes omtrent de KOR. Hadden kleine ondernemers andere keuzes gemaakt met de kennis van nu?
8. De algemene financiële vaardigheden.

Leeswijzer

Aparte slides voor cijfermatige inzichten en bevindingen uit interviews

De onderwerpen zijn gerapporteerd in aparte hoofdstukken. Per hoofdstuk worden de resultaten uit de kwantitatieve vragenlijst en de bevindingen uit de kwalitatieve interviews apart gerapporteerd.

De slides met resultaten uit de kwantitatieve vragenlijst zijn gemarkeerd met een blauwe driehoek.

De slides met bevindingen uit de kwalitatieve interviews zijn gemarkeerd met een oranje driehoek.

Doelgroepen

In dit onderzoek spreken we over huidige gebruikers van de KOR, voormalige gebruikers van de KOR en kleine ondernemers die de KOR nooit gebruikt hebben. Deze verschillende doelgroepen worden aangeduid met de volgende iconen:

 Gebruikers

 Voormalige gebruikers

 (Bewuste) niet-gebruikers

Significante verschillen tussen doelgroepen

Significante verschillen* tussen gebruikers, voormalige gebruikers en (bewuste) niet-gebruikers in de kwantitatieve resultaten worden aangeduid met de volgende iconen:

 Significant hoger

 Significant lager

Samenstelling steekproef en geïnterviewden

Verdere onderzoeksverantwoording en informatie over de samenstelling van de steekproef en de geïnterviewden die hebben deelgenomen aan het onderzoek staan in de bijlage.

***Bepaling significante verschillen**
Voor het berekenen van significanties is gebruik gemaakt van een tweezijdige z-test. Bij de toetsing wordt gebruik gemaakt van een Bonferroni correctie. Deze corrigeert voor mogelijke toevallige significanties. Wij hanteren een betrouwbaarheidsniveau van 95%, wat gebruikelijk is in marktonderzoek.

Inhoudsopgave

[Management Summary](#)

Pagina 6-9

[Resultaten](#)

Pagina 9-53

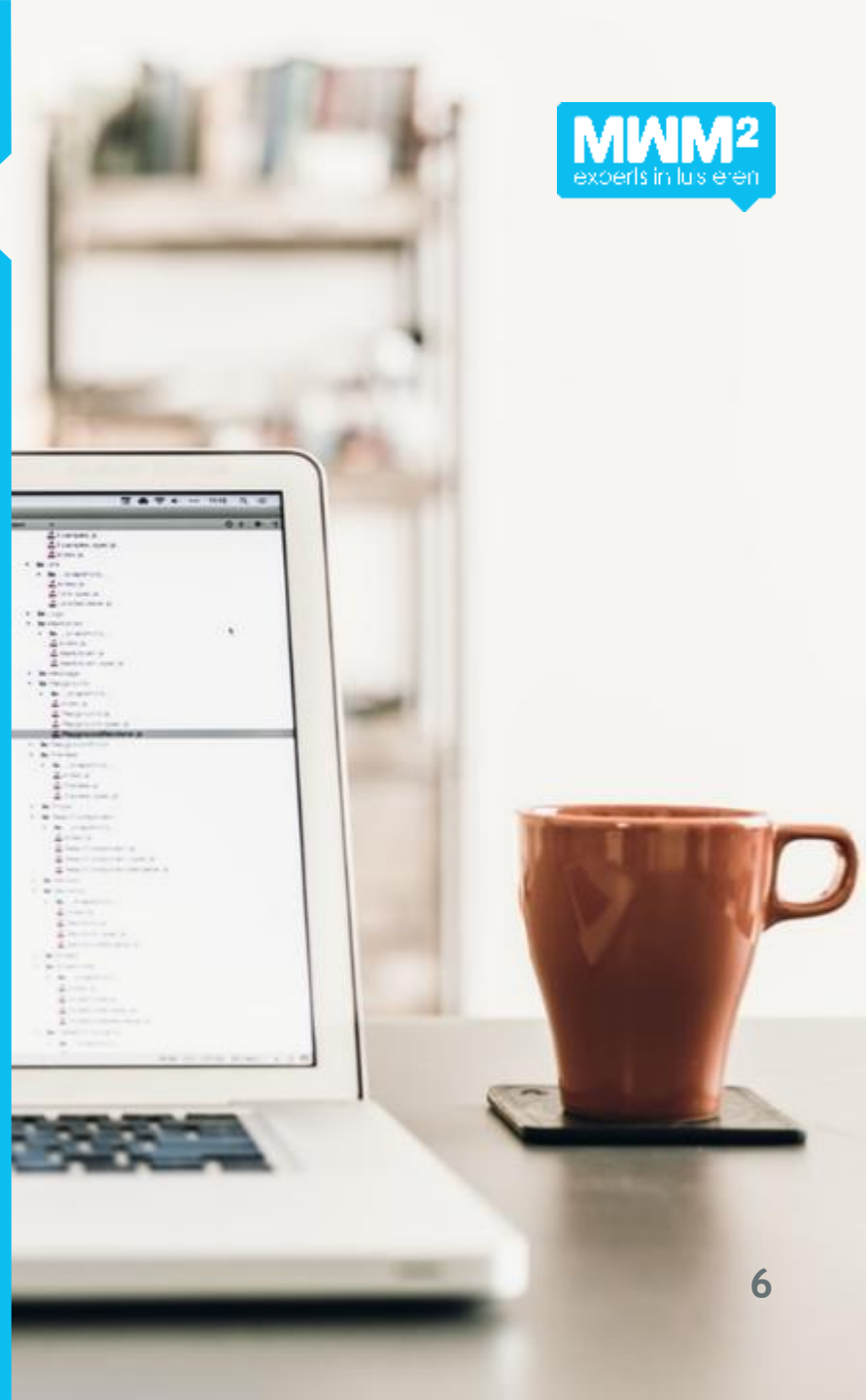

[Bijlage](#)

Pagina 54

Management Summary

Conclusies KOR

Gebruikers zijn overall tevreden met het bestaan van de KOR en het gebruik ervan. Kleine ondernemers vinden in ruime meerderheid dat het tijd bespaart en hun administratieve lasten verlicht. Verbeterpunten zijn de bereikbaarheid van de Belastingdienst voor vragen en duidelijk inzicht in de gevolgen van de KOR.

Bekendheid KOR

Kleine ondernemers kennen de KOR vooral van de website van de Belastingdienst, KvK, vrienden en hun adviseur.

Inhoudelijk zijn gebruikers en voormalige gebruikers goed bekend met de KOR. Vrijwel iedereen kent de omzetgrens. Daarnaast zijn ze ook bekend met het feit dat ze geen btw hoeven te rekenen, maar daarentegen ook niet kunnen aftrekken.

Een op de zes (16%) van de kleine ondernemers heeft nog nooit van de KOR gehoord. Een op de acht (12%) kent het van naam, maar weet er inhoudelijk niet veel van.

Redenen om de KOR (niet meer) te gebruiken

De belangrijkste redenen om de KOR te gebruiken zijn lastenverlichting en het financiële voordeel (doordat er geen btw in rekening wordt gebracht).

Redenen om de KOR te beëindigen waren primair omdat men de omzetgrens verwacht te overstijgen. Daarnaast is een belangrijke reden dat men sowieso de boekhouding moet bijhouden en dat het meenemen van de btw daarbij weinig extra moeite kost.

Communicatie en informatievoorziening

KOR-gebruikers zijn overwegend positief over de communicatie en informatievoorziening. Over de hele linie zijn voormalige KOR-gebruikers minder tevreden, maar men geeft niet aan dat deze lagere tevredenheid een reden was om de KOR te beëindigen.

Met betrekking tot de communicatie is een belangrijk aandachtspunt dat men minder positief is over de bereikbaarheid van de Belastingdienst bij vragen over de KOR.

Gebruiksgemak

De belangrijkste reden waarom de KOR makkelijk in het gebruik is, ligt in het feit dat men minder administratie heeft. Een deel van de mensen vindt de informatie en uitleg ook heel helder. Toch is er ook redelijk veel onzekerheid bij gebruikers of ze precies overzien wat de regels voor hún situatie betekenen. Omdat er ook complexere aspecten in de KOR zitten twijfelen sommige mensen of ze de gevolgen wel goed kunnen overzien. Daarbij zien we dat ondernemers bang zijn voor grote negatieve gevolgen als ze fouten maken. Daarnaast heeft men vraagtekens bij het moment wanneer de KOR precies ingaat en wanneer deze precies beëindigd moet worden.

Gevolgen van de KOR

Hoewel een kleine meerderheid helemaal achter de keuze staat om de KOR te gebruiken, valt op dat hier ook veel twijfel is. Ruim 4 op de 10 zou zeker of misschien een andere keuze maken als ze de gevolgen voor hun situatie beter hadden overzien. Bij de voormalige gebruikers zien we hetzelfde beeld. Met terugwerkende kracht blijkt dat de KOR in de beleving van sommige ondernemers niets opleverde qua financiële voordelen en/of administratieve lasten.

Aanbevelingen KOR

Zorg voor betere vindbaarheid bij vragen en pro-actieve informatievoorziening	Op het punt van communicatie en informatievoorziening valt winst te behalen. Er is een groep kleine ondernemers die nog onbekend is met de KOR, zij willen vooral door de website van de Belastingdienst of via een brief/folders van de Belastingdienst over de KOR geïnformeerd worden. Daarnaast zouden ze ook vanuit de KvK over de KOR geïnformeerd willen worden. Een logisch moment voor kleine ondernemers is om dat te doen bij de start van hun onderneming. Daarnaast bestaan onder de huidige KOR-gebruikers vragen, vooral bij veranderingen zoals het beëindigen van de KOR of het (mogelijk) overschrijden van de omzetgrens. Op zulke momenten ervaren zij onzekerheid over de gevolgen. Zij verwachten dan dat de Belastingdienst hen proactief informeert en dat zij er gemakkelijk terecht kunnen met vragen.
Zorg voor beter inzicht in de gevolgen van de KOR	De basisprincipes van de KOR zijn voor de meeste ondernemers helder. Toch is het voor veel ondernemers onvoldoende duidelijk wat de regels concreet voor gevolgen kunnen hebben voor hun situatie, nu en in de toekomst. Dit wordt versterkt door een algemeen gevoel dat regels complex zijn en doordat ondernemers bang zijn voor negatieve gevolgen wanneer zij fouten maken. Ondernemers meer inzicht geven in de impact van de KOR op hun individuele situatie, bijvoorbeeld door een beslisboom of calculator, kan de onzekerheid over de gevolgen verkleinen.
Heroverweeg de huidige omzetgrens en mogelijkheden om flexibel met de grens om te gaan	Kleine ondernemers geven aan dat de omzetgrens al jaren hetzelfde is (€20.000), terwijl alles duurder is geworden. Ze zouden het logisch vinden als deze drempel herzien en verhoogd wordt. Daarnaast reageert men positief op meer flexibiliteit, bijvoorbeeld het eenmalig toestaan van maximaal 10% overschrijding van de omzetgrens, zodat één extra opdracht niet direct leidt tot verlies van de KOR.

Resultaten

Bekendheid van de KOR

Bekendheid van de KOR

De KOR is duidelijk en goed bekend onder de gebruikers en voormalige gebruikers van de KOR

Uit de gesprekken met de ondernemers die meededen aan het kwalitatieve onderzoek komt naar voren dat zij over het algemeen goed weten wat de regeling inhoudt. Hierover bestaan weinig onduidelijkheden.

- De omzetdrempel van €20.000 is bij alle deelnemers bekend. Ook noemen zij het voordeel van minder administratieve verplichtingen. Daarnaast weten zij dat zij geen btw hoeven te rekenen, maar ook geen btw kunnen aftrekken.
- De herzieningsregeling is minder bekend. Dit onderdeel is voor zowel gebruikers als voormalige gebruikers redelijk onbekend en moeilijker te begrijpen.

De ondernemers uit de gesprekken zijn meestal met de KOR in aanraking gekomen via iemand uit hun eigen netwerk, via de KvK of, in enkele gevallen, via een boekhouder of adviseur.

- Vervolgens zoeken de meesten zelf naar aanvullende informatie, vooral op de websites van de Belastingdienst, de KvK en Ondernemersplein.
- Veel deelnemers vinden de informatie over de KOR op de website van de Belastingdienst het meest betrouwbaar, omdat deze uit eerste hand komt. Tegelijkertijd ervaart een deel deze informatie als complex, moeilijk toepasbaar en omvangrijk.

"Je moet uit de KOR stappen zodra je meer dan €20.000 gaat verdienen. En je hoeft geen uitgebreide administratie bij te houden."

"De KOR is een regeling waardoor ik geen aangifte hoef te doen. Mijn maximale omzet mag hiermee €20.000 per jaar zijn. De KOR is er om de administratielast naar beneden te brengen. Ik hoef geen belasting te betalen, maar ik krijg dus ook geen belasting terug."

"Ik ken de KOR door een nieuwsbrief van de KvK. Vervolgens ben ik informatie gaan opzoeken en via Google op de website van de Belastingdienst terecht gekomen."

"Mijn nicht had mij de KOR aangeraden. Ik ben daarna bij de Belastingdienst, Ondernemersplein en de KvK gaan zoeken naar informatie, dat zijn betrouwbare bronnen."

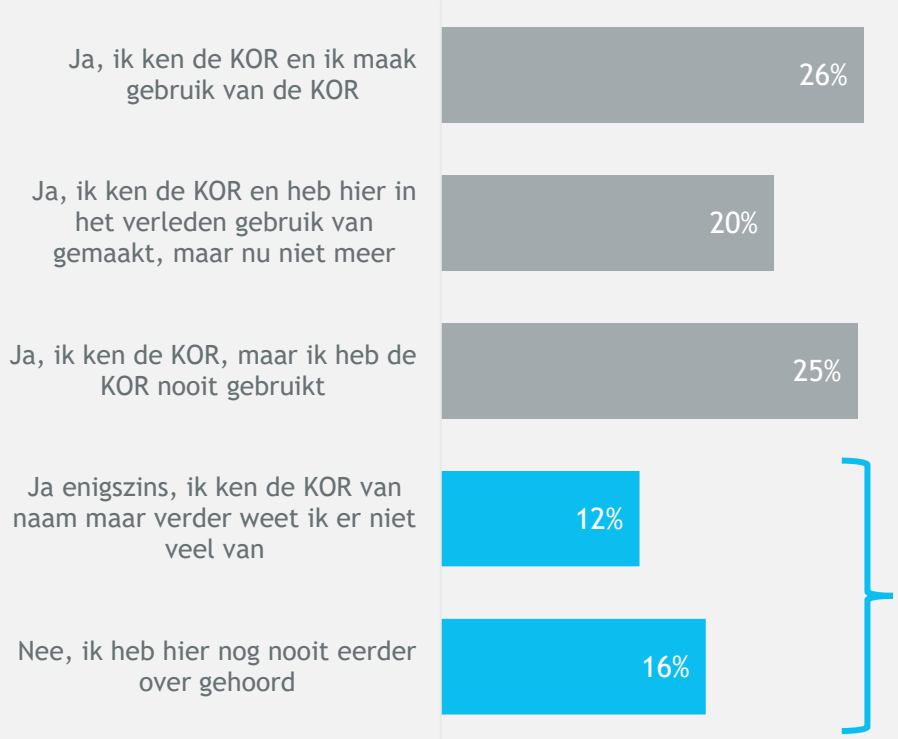
"Maar het liefst lees ik alleen de site van de Belastingdienst, want dit is informatie vanuit de eerste hand."

"Ik vind de website van de Belastingdienst echt vreselijk. Als ik de zoekfunctie gebruik komen er wel honderd zoektermen. Maak eens een goede zoekfunctie."

Van de kleine ondernemers heeft een zesde (16%) nog nooit van de KOR gehoord

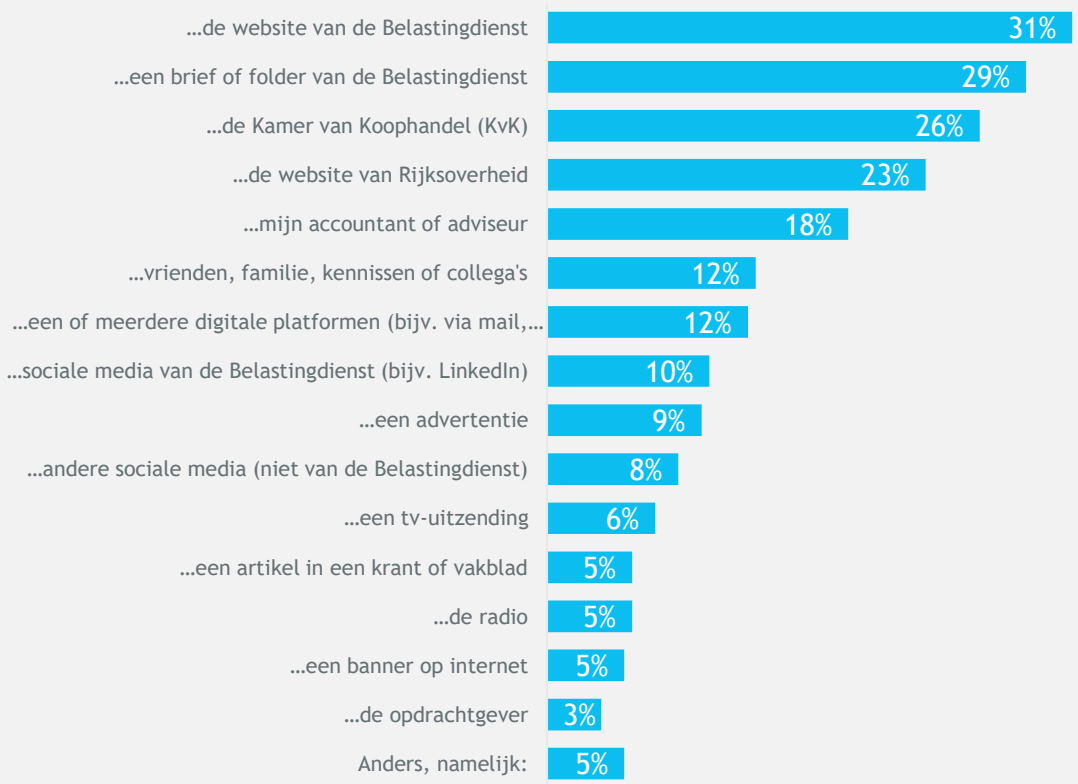
Eén op de acht (12%) kent het van naam, maar weet er verder weinig van

Bekendheid KOR

Vraag: Wist je voorafgaand aan dit onderzoek van het bestaan van de KOR?
Basis: allen (n= 766)

Op welke manier(en) had je geïnformeerd willen worden over de KOR?

Vraag: Op welke manier(en) had je geïnformeerd willen worden over de KOR?
Basis: kleine ondernemers die de KOR enigszins of helemaal niet kennen (n=217)

Van de kleine ondernemers die de KOR (enigszins) kennen, hoorde een kwart daarvan via de website van de Belastingdienst

Eén op de vijf hoorde over de KOR via de KvK. Een even grote groep hoorde dit via mensen in de omgeving.

Op welke manier(en) had je over de kleineondernemersregeling (KOR) gehoord?

KOR-gebruikers hoorden vaker over de KOR via de accountant/adviseur, de website van de Rijksoverheid en via een brief of folder van de Belastingdienst dan bewuste niet-gebruikers.

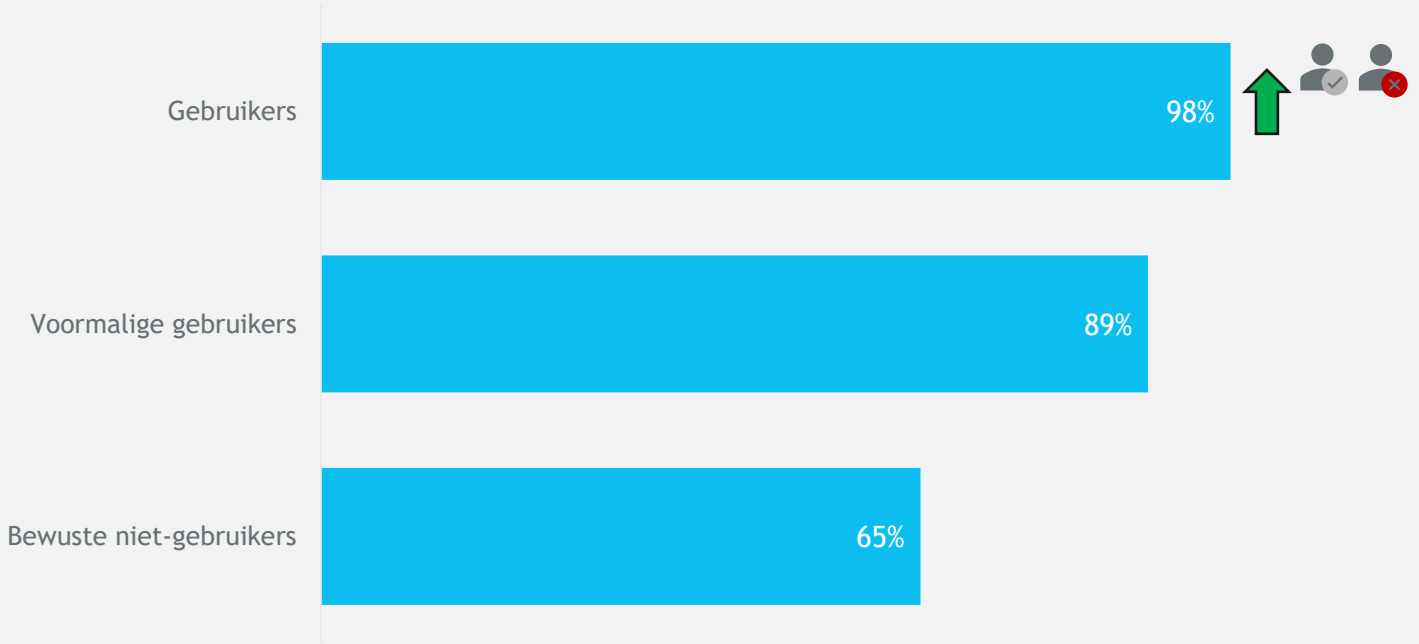

Vraag: Op welke manier(en) had je over de kleineondernemersregeling (KOR) gehoord?
Basis: allen die de KOR (enigszins) kennen (n= 642)

Vrijwel alle KOR-gebruikers (98%) kennen de omzetgrens van €20.000

KOR-gebruikers kennen de omzetgrens ook vaker dan voormalige gebruikers (89%) en bewuste niet-gebruikers (65%)

Er is een omzetgrens van maximaal 20.000 euro per kalenderjaar om gebruik te mogen maken van de kleineondernemersregeling (KOR). Was je voor dit onderzoek bekend met deze voorwaarde?

Vraag: Er is een omzetgrens van maximaal 20.000 euro per kalenderjaar om gebruik te mogen maken van de kleineondernemersregeling (KOR). Was je voor dit onderzoek bekend met deze voorwaarde?
Basis: gebruikers (n= 198) I voormalige gebruikers (n= 156) I bewuste niet-gebruikers (n=288)

Houding en gedrag

Houding en gedrag (1/3)

Ondernemers die deelnamen aan de interviews zijn blij dat de KOR bestaat

Ondernemers zijn blij dat de KOR bestaat

- Ondernemers die meededen aan het kwalitatieve onderzoek zijn zeer te spreken over het feit dat de KOR bestaat. Zij zijn opgelucht dat de regeling hen vrijwaart van een groot deel van de administratieve lasten. Daarnaast ervaren zij het ook als meedenkend van de Belastingdienst dat kleine ondernemers op deze manier worden tegemoetgekomen.

De typische KOR-gebruiker door de ogen van de ondernemers

We vroegen de deelnemers van de interviews voor welk type ondernemer de KOR volgens hen geschikt is. Zij noemen de volgende kenmerken als typerend voor een ondernemer met de KOR:

- De omzet van de onderneming is lager dan €20.000.
- Het gaat vaker om diensten voor particuliere afnemers die de ondernemer aanbiedt dan om producten voor zakelijke afnemers
- Het betreft vaak startende ondernemers, ondernemers die ondernemen naast een dienstverband of thuis niet de hoofdkostwinner zijn.
- De ondernemer heeft weinig btw-aftrek, bijvoorbeeld doordat er weinig grote investeringen of reiskosten zijn.

"Ik denk dat de drempel om een eigen onderneming te starten lager is omdat je niet al die administratieve rompslomp hebt door de KOR."

"Ik ben heel blij met de KOR. Ik kan mijn ding doen zonder de administratie, want de btw-aangifte is wel een gedoe. Daarnaast kan ik mijn prijzen lager houden voor mijn klanten."

"De KOR is voor ondernemers die het erbij doen, beetje hobby-matig erbij.

"De KOR is voor ondernemers die het ondernemen naast hun werk in loonverband doen. En ik denk eerder aan diensten voor particulieren dan zakelijke afnemers want zakelijke afnemers vragen btw zelf toch ook weer terug."

"Als je wel uitgaven hebt voor je bedrijf, dan zou ik de KOR niet aanraden."

"Ik ben niet meer de persoon voor wie het bedoeld is. Ik ben niet die kleine ondernemer meer, ik doe het er niet meer bij of als try-out, dit is wat ik doe om mijn leven te betalen."

Houding en gedrag (2/3)

Afwegingen om wel gebruik te maken van de KOR zijn minder administratieve lasten, financiële voordelen en een gunstige positie voor opdrachtgevers

Afwegingen voor ondernemers om wel gebruik te maken van de KOR

Bij de keuze om al dan niet van de KOR gebruik te maken, spelen de volgende **voordelen** voor ondernemers een rol.

- Het meest genoemde voordeel voor ondernemers is dat zij verlost zijn van een deel van hun **administratie**, doorgaans geen hobby van de ondernemers die we hebben gesproken.
- Daarnaast speelt een **financieel voordeel** een rol voor hen. Voor sommigen geldt dat zij hun uurtarief kunnen verhogen omdat zij geen btw rekenen. Voor hun klanten is dit uurtarief nog steeds gunstiger dan via ondernemers die niet gebruikmaken van de KOR, maar zij pakken daardoor meer marge. Voor anderen zorgt hun lagere uurtarief dat zij meer klanten hebben.
- Bovendien is het **gunstig voor opdrachtgevers** dat de ondernemer geen btw rekent. Bepaalde branches zijn vrijgesteld van btw. Voor ondernemers die in die branches werkzaam zijn, zou btw op hun prijs extra nadelig zijn.

"Qua tijd is het heel fijn dat ik die administratie niet heb."

"Ik werk uurtje factuurtje, voor de KOR zat daar wel een deel btw in en nu niet meer. Dat is een voordeel voor mij want ik verdien fractioneel nu iets meer. De prijs die ik in rekening breng is van mij, en niet meer een deel btw die ik moet afstaan."

"Ik heb door de KOR een betere concurrentiepositie en meer werk omdat ik geen btw reken."

"Voor sommige werkgevers is het feit dat ik de KOR heb interessant omdat zij geen btw mogen afdragen. Bijvoorbeeld in de culturele sector is wel eens tegen mij gezegd: 'Moet je btw rekenen? Want wij mogen dat niet afdragen, dus dan heb jij eigenlijk een hoger uurtarief dan iemand zonder de KOR'."

Houding en gedrag (3/3)

Redenen om geen gebruik te maken van de KOR zijn een omzet rond de grens, onzekere jaaromzet, minder professionele uitstraling, grote investeringen en fulltime ondernemerschap

Afwegingen voor ondernemers om geen gebruik te maken van de KOR

Bij de keuze om al dan niet van de KOR gebruik te maken, spelen de volgende **nadelen** voor ondernemers een rol.

- Ondernemers die **rond de omzetgrens** zitten, maken soms de afweging om geen gebruik te maken van de KOR, omdat zij voorzien dat zij regelmatig in en uit de regeling zouden moeten. Dit levert in hun perceptie een hoop gedoe op.
- Sommige ondernemers geven aan dat zij hun **omzet** op voorhand niet goed kunnen **inschatten**. Zij tonen zich terughoudend om gebruik te maken van de KOR omdat zij angstig zijn dat zij over de omzetdrempel zullen komen en onbedoeld onterecht in de KOR zitten.
- Een enkele respondent geeft aan dat de KOR door haar opdrachtgevers ook gezien kan worden als **minder professioneel**.
- Voor ondernemers die **grote investeringen** willen doen in hun onderneming of veel inkoop hebben voor hun onderneming, wegen de voordelen van de KOR niet op tegen het niet kunnen aftrekken van de btw op uitgaven.
- Sommige ondernemers die fulltime aan hun onderneming besteden vinden de regeling niet (meer) passend.

“Ik ben gestopt met de KOR omdat ik intussen veel meer klanten had gevonden en ik was bang om boven de €20.000 te komen.”

“Halverwege het jaar zag het er toch opeens wel naar uit dat ik de omzetgrens ging overschrijven, en toen had ik die KOR al helemaal aangevraagd.”

“Vond de KOR ook onprofessioneel overkomen naar mijn klanten. Ik wil niet dat klanten denken dat ik een kleine ondernemer ben en weinig klanten heb.”

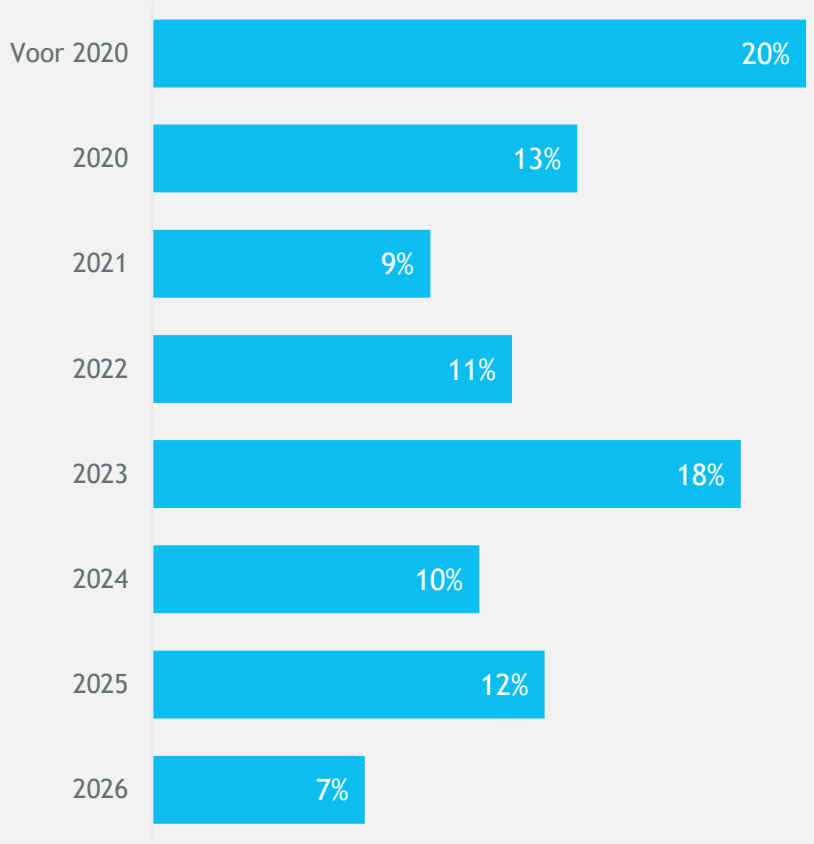
Ik heb de omzetgrens nog niet bereikt maar ik heb de KOR voortijdig stopgezet omdat ik abonnementen heb (Canva, ChatGPT) en ik vind het zonde om dat niet af te kunnen trekken. Dan liever wat meer administratie.”

“Mijn doel is om er van te kunnen leven en de part-time baan op te kunnen zeggen.”

Van de respondenten die de KOR gebruiken, maakt één op de vijf hier al vóór 2020 gebruik van

Sinds welk jaar maak je gebruik van de KOR?

Gebruikers

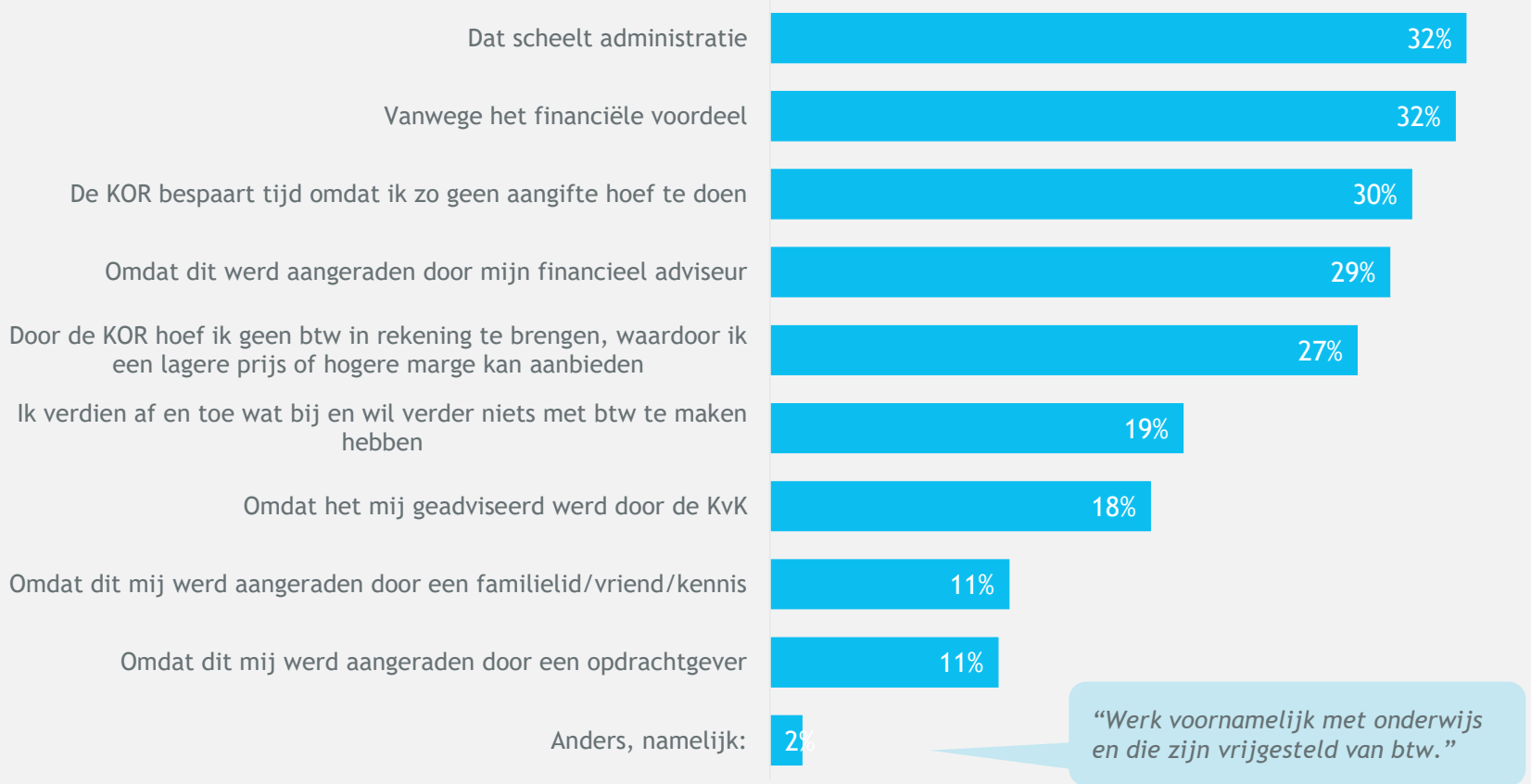

Vraag: Sinds welk jaar maak je gebruik van de KOR?
Basis: gebruikers (n= 198)

De belangrijkste redenen voor het gebruik van de KOR zijn minder administratie (32%), financieel voordeel (32%) en tijdwinst door geen aangifte hoeven doen (30%)

Minder belangrijke redenen zijn dat het wordt aangeraden door een opdrachtgever of door iemand uit directe omgeving

Wat was of waren voor jou de belangrijkste reden(en) om gebruik te maken van de KOR?

Gebruikers

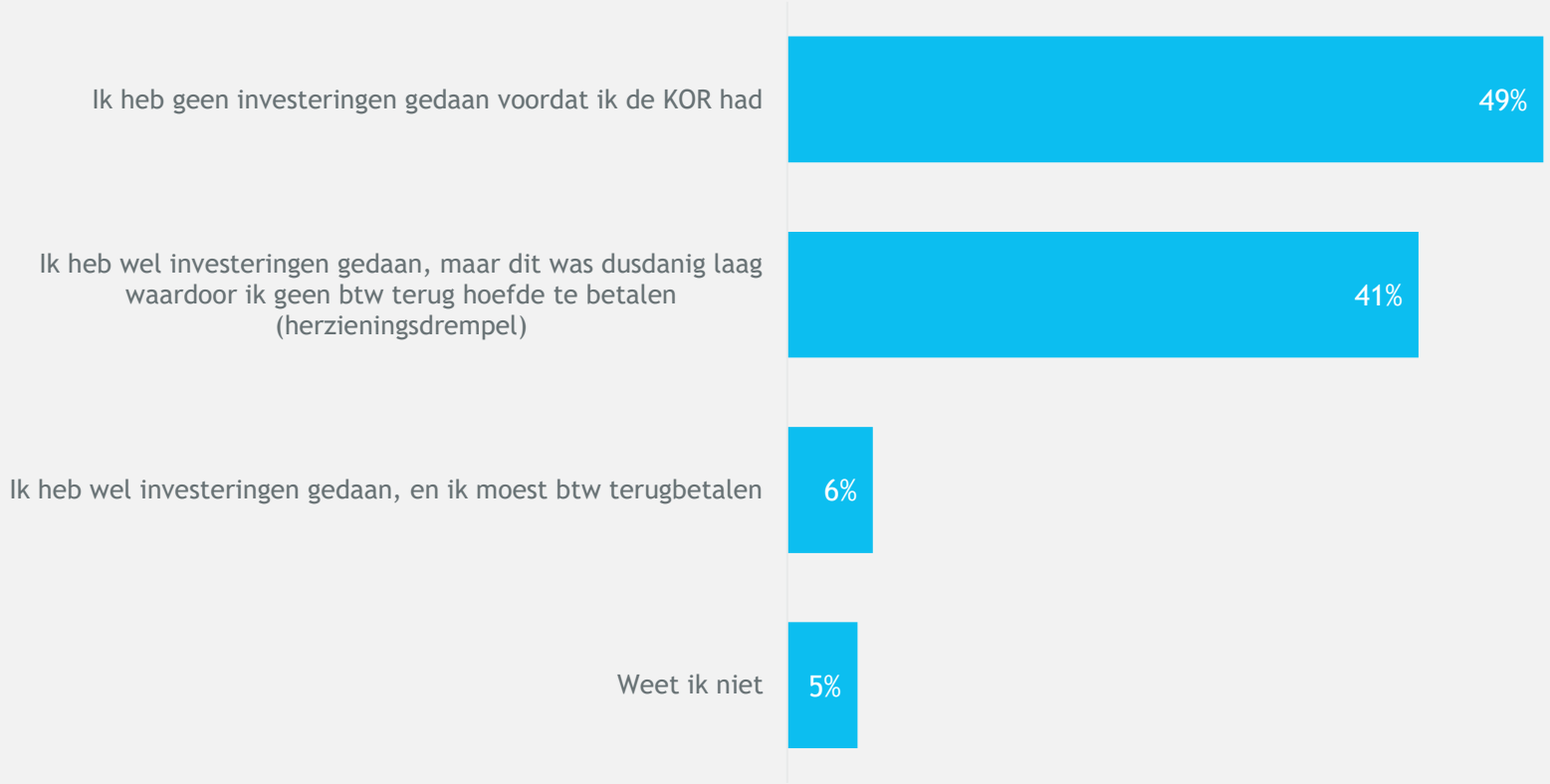

Vraag: Wat was of waren voor jou de belangrijkste reden(en) om gebruik te maken van de KOR?
Basis: gebruikers (n= 198)

De helft van de KOR-gebruikers deed vooraf geen investeringen en hoefde daarom geen btw terug te betalen

Vier op de tien KOR-gebruikers had wel investeringen gedaan, maar deze investeringen vielen onder de herzieningsdrempel

Wanneer je een onderneming bent gestart en hiervoor uitgaven hebt gedaan, kan het zijn dat je de btw hierover in aftrek hebt gebracht op de btw-aangifte. Op het moment dat je je hebt aangemeld voor de KOR kan het zijn dat je deze btw moest terugbetalen. Dit noemen we herziening van btw. Als dit terug te betalen bedrag lager was dan €500,-, dan valt dit binnen de herzieningsdrempel en heb je geen btw terug moeten betalen. Welke van onderstaande situaties is op jou van toepassing?

Gebruikers

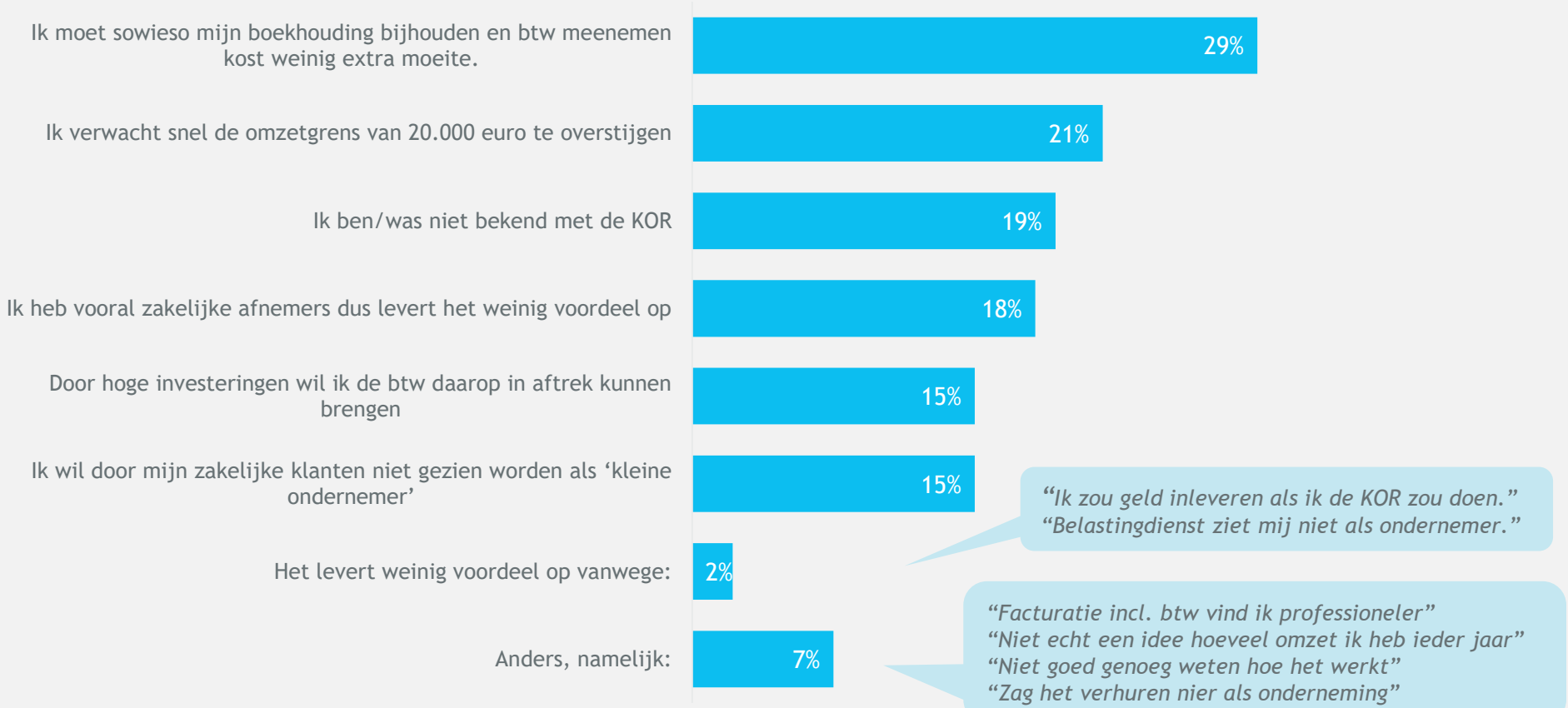

Vraag: Wanneer je een onderneming bent gestart en hiervoor uitgaven hebt gedaan, kan het zijn dat je de btw hierover in aftrek hebt gebracht op de btw-aangifte. Op het moment dat je je hebt aangemeld voor de KOR kan het zijn dat je deze btw moest terugbetalen. Dit noemen we herziening van btw. Als dit terug te betalen bedrag lager was dan €500,-, dan valt dit binnen de herzieningsdrempel en heb je geen btw terug moeten betalen. Welke van onderstaande situaties is op jou van toepassing?
Basis: gebruikers (n= 198)

De belangrijkste reden om de KOR niet te gebruiken is dat de boekhouding toch al moet worden bijgehouden (29%)

Iets minder belangrijke redenen om de KOR niet te gebruiken, zijn dat men niet als kleine ondernemer gezien wil worden (15%) en dat men door hoge investeringen de btw daarop in aftrek kan brengen (15%)

Wat was (waren) voor jou de belangrijkste reden(en) om geen gebruik te maken van de KOR?

(Bewuste) niet-gebruikers

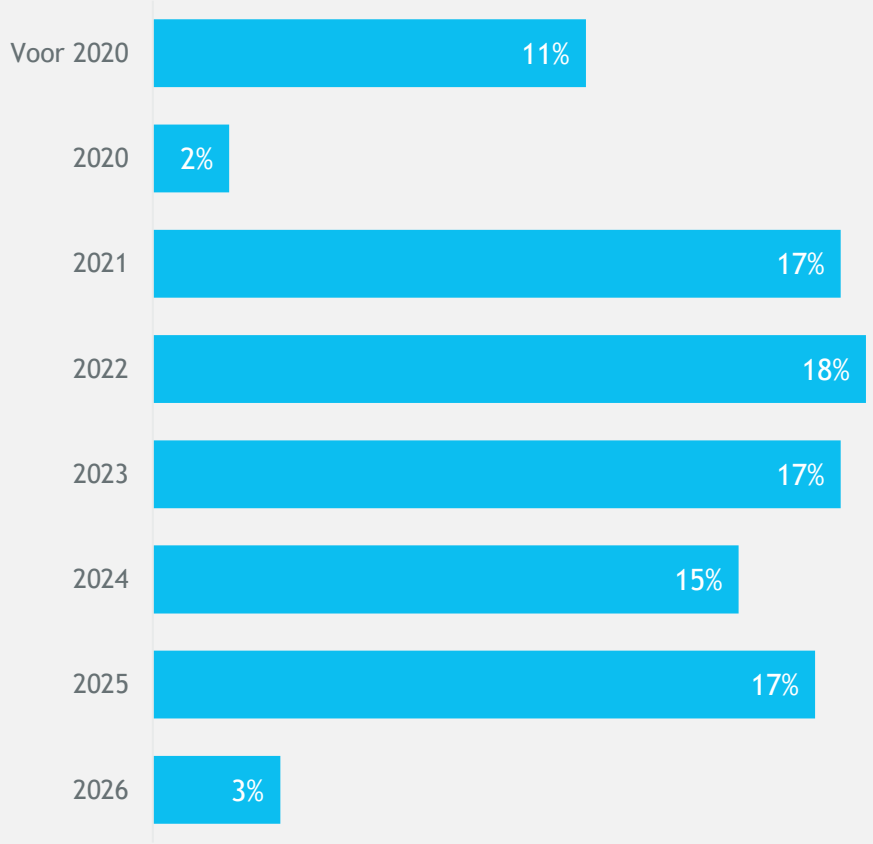

Vraag: Wat was of waren voor jou de belangrijkste reden(en) om geen gebruik te maken van de KOR?
Basis: bewuste niet-gebruikers (n= 288)

De meeste voormalige gebruikers stopten tussen 2021 en 2025 met de KOR

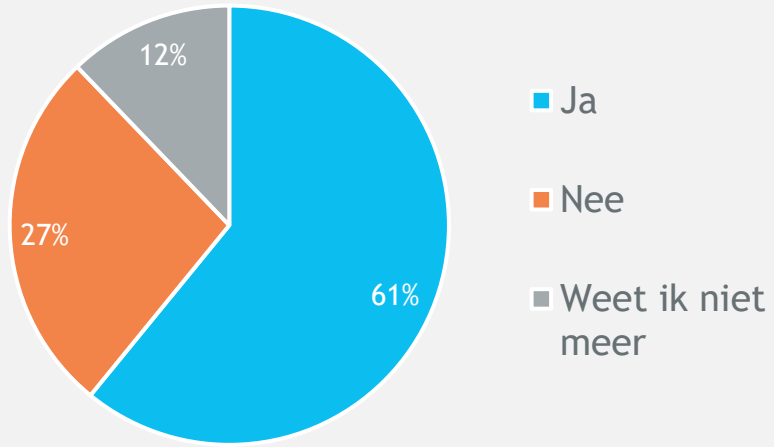
Zes op de tien voormalige gebruikers meldden zich actief af voor de KOR

Sinds welk jaar maak je geen gebruik meer van de KOR?

Voormalige gebruikers

Heb jij zelf, of jouw adviseur jou actief afgemeld voor de KOR bij de Belastingdienst?

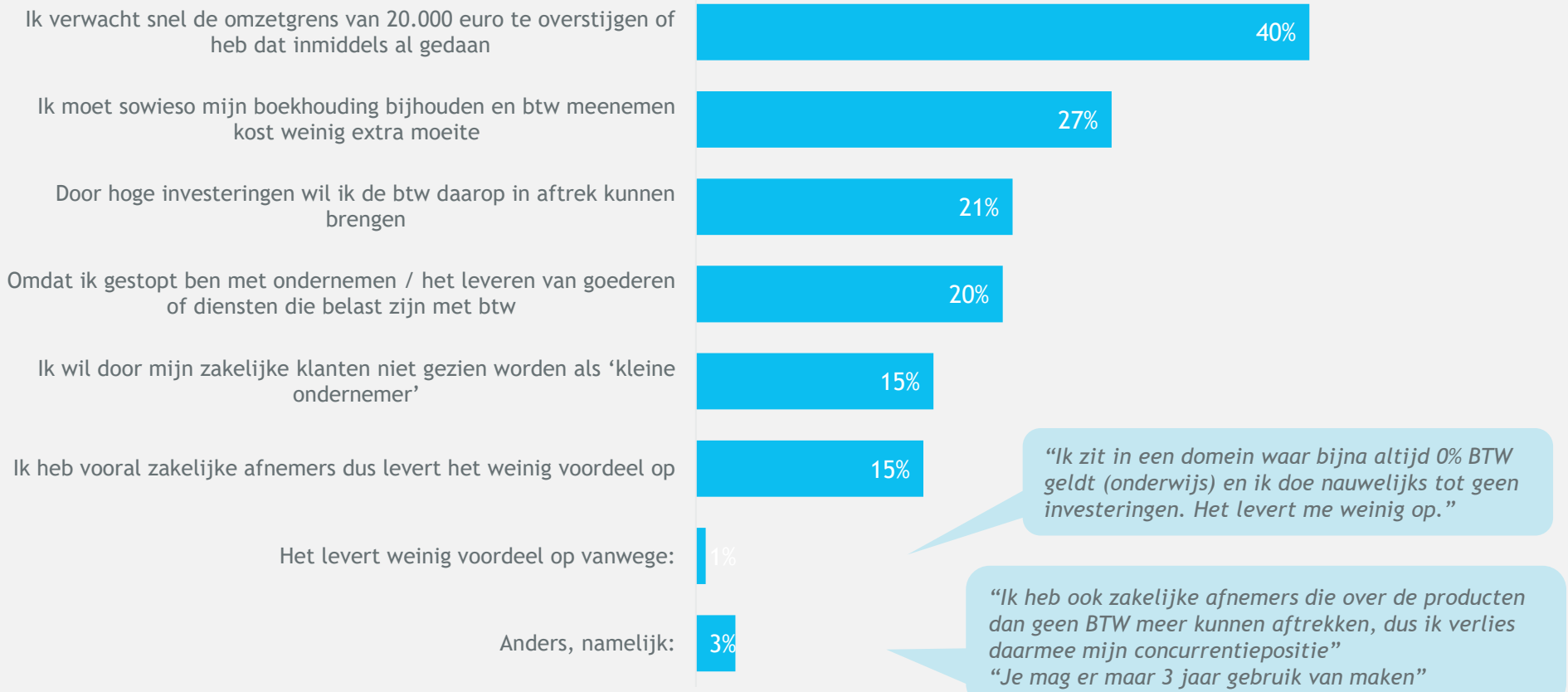

Vraag: Sinds welk jaar maak je geen gebruik meer van de KOR? I Heb jij zelf, of jouw adviseur jou actief afgemeld voor de KOR bij de Belastingdienst?
Basis: voormalige gebruikers (n= 156)

Voor respondenten die de KOR hebben beëindigd, is de belangrijkste reden dat zij de omzetgrens hebben overschreden of gaan overschrijden

Minder belangrijke redenen om de KOR te beëindigen zijn dat men vooral zakelijke afnemers heeft waardoor het voordeel beperkt is (15%), en dat men niet als kleine ondernemer gezien wil worden (15%)

Wat was/waren voor jou de belangrijkste reden(en) om de KOR te beëindigen?

Voormalige gebruikers

"Ik zit in een domein waar bijna altijd 0% BTW geldt (onderwijs) en ik doe nauwelijks tot geen investeringen. Het levert me weinig op."

"Ik heb ook zakelijke afnemers die over de producten dan geen BTW meer kunnen aftrekken, dus ik verlies daarmee mijn concurrentiepositie"
"Je mag er maar 3 jaar gebruik van maken"

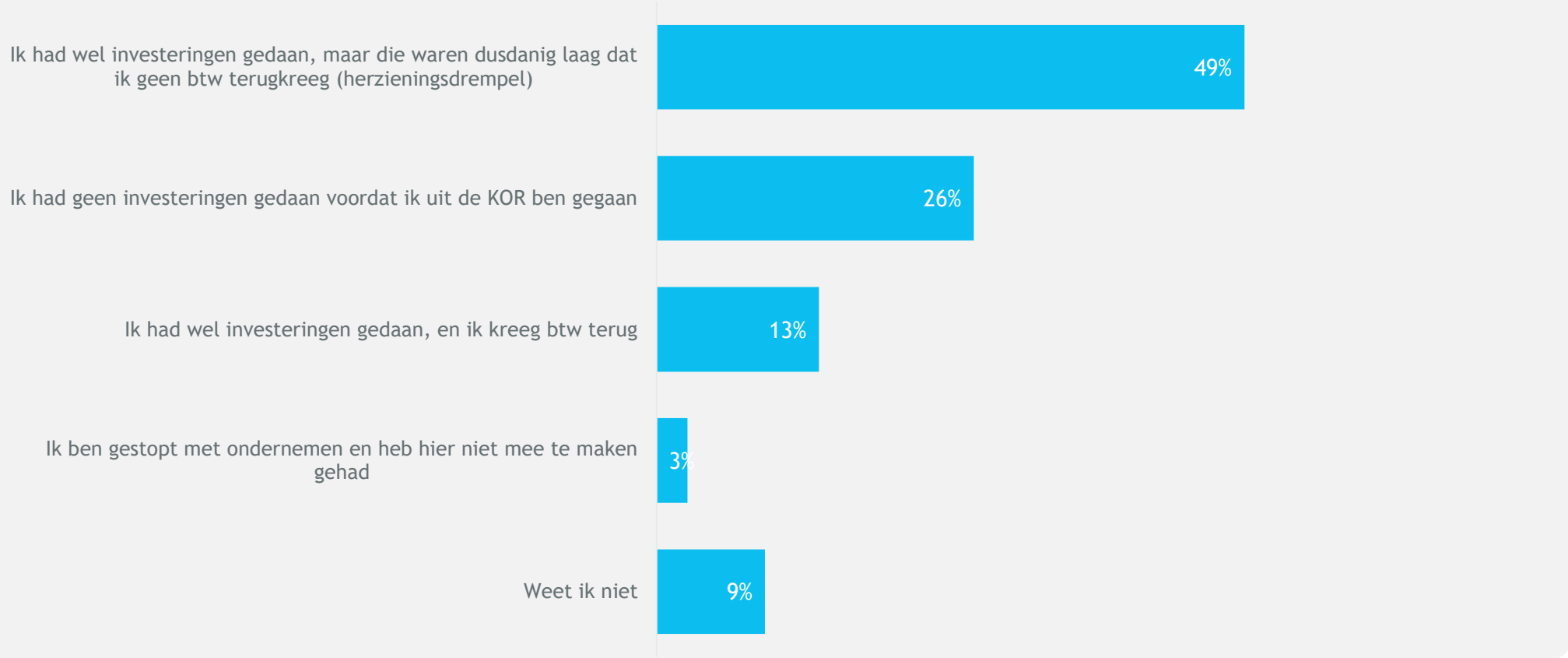
Vraag: Wat was/waren voor jou de belangrijkste reden(en) om de KOR te beëindigen?
Basis: voormalige gebruikers (n= 156)

De helft van de voormalige KOR-gebruikers deed investeringen onder de herzieningsdrempel en kreeg daarom geen btw terug

Een kwart van de voormalige KOR-gebruikers had geen investeringen gedaan vóór het beëindigen van de KOR

Als je uitgaven had gedaan in periode voordat je je had afgemeld voor de KOR, kan het zijn dat je btw die je hebt betaald over deze uitgaven terugkreeg (herziening van btw). Indien de te ontvangen btw minder dan 500 euro was, valt dit binnen de herzieningsdrempel en vond er geen terugbetaling plaats. Welke van onderstaande situaties is op jou van toepassing?

Voormalige gebruikers

Vraag: Als je uitgaven had gedaan in periode voordat je je had afgemeld voor de KOR, kan het zijn dat je btw die je hebt betaald over deze uitgaven terugkreeg (herziening van btw). Indien de te ontvangen btw minder dan 500 euro was, valt dit binnen de herzieningsdrempel en vond er geen terugbetaling plaats. Welke van onderstaande situaties is op jou van toepassing?
Basis: voormalige gebruikers (n= 156)

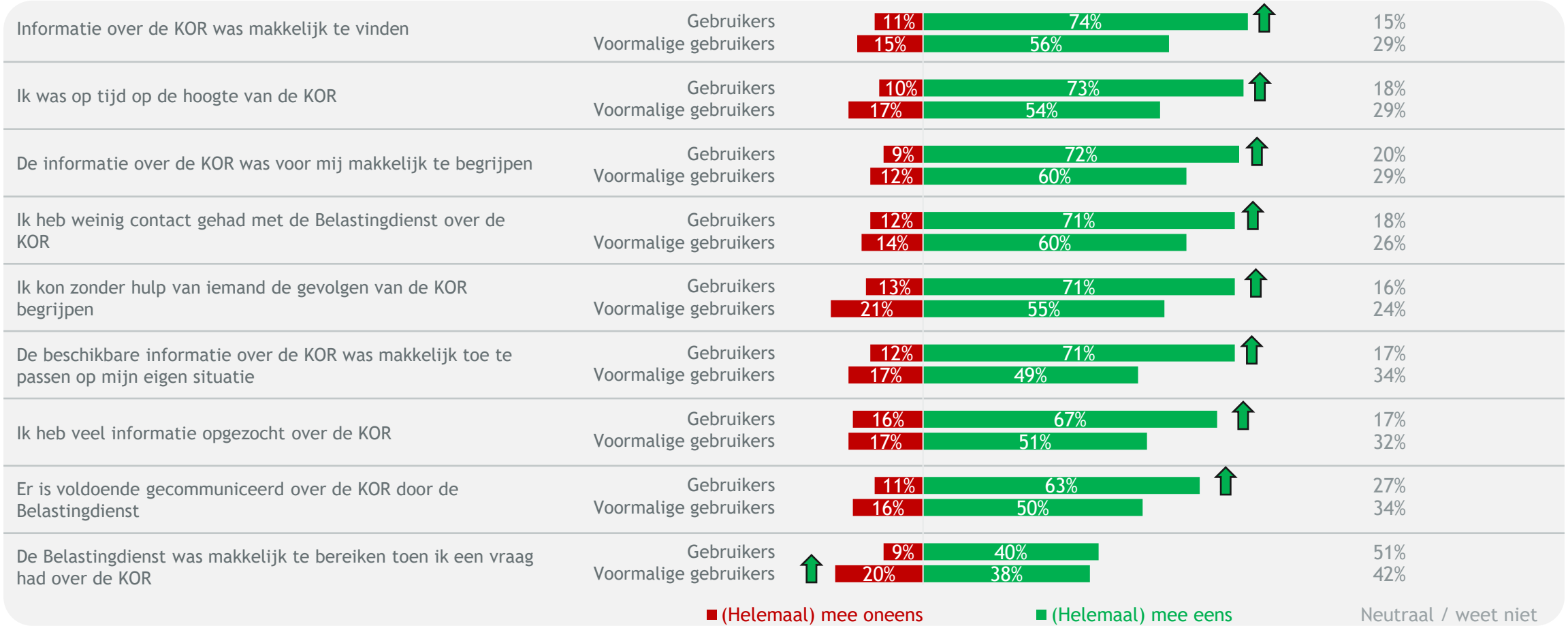

Communicatie en informatievoorziening rondom de KOR

KOR-gebruikers zijn overwegend positief over communicatie en informatie-voorziening. Over de hele linie zijn voormalige gebruikers minder tevreden

Slechts vier op de tien KOR-gebruikers en -voormalige gebruikers vinden de Belastingdienst makkelijk bereikbaar bij vragen over de KOR. Voormalige KOR-gebruikers zijn het vaker oneens met de stelling dat de Belastingdienst goed bereikbaar is bij vragen over de KOR.

In hoeverre bent je het eens of oneens met de onderstaande stellingen over de communicatie en informatievoorziening rondom de KOR?

Vraag: In hoeverre bent je het eens of oneens met de onderstaande stellingen over de communicatie en informatievoorziening rondom de KOR?
Basis: gebruikers (n= 198) I voormalige gebruikers (n= 156)

Gebruikers en voormalige gebruikers waarderen de concrete voorbeelden, duidelijke webinformatie en berichtgeving over wijzigingen in de KOR

Minder tevreden zijn zij over het ontbreken van proactieve informatie, zoals een melding dat zij binnen de KOR vallen, de doorlooptijd tot toepassing en de invloed van zonnepanelen

Zijn er nog andere zaken over de communicatie en informatievoorziening rondom de KOR die je goed vond?

- *"Concrete voorbeelden"*
- *"De Belastingdienst heeft zelf met mij contact opgenomen om te laten weten dat ik recht had op de KOR. Voordien wist ik hier niets van"*
- *"Dat ze de boel voor mij op zich gewoon netjes regelde"*
- *"Goed telefonisch"*
- *"De informatie op de website van de Belastingdienst was duidelijk en overzichtelijk, en mijn accountant kon aanvullende vragen snel en goed beantwoorden."*
- *"Ik kreeg bericht toen er wijzigingen binnen de KOR plaatsvonden"*

En zijn er nog andere zaken over de communicatie en informatievoorziening rondom de KOR die je slecht vond?

- *"Alleen via papieren formulieren aan te vragen"*
- *"De invloed van zonnepanelen op je KOR"*
- *"De Belastingdienst had me er op mogen wijzen, dat is volgens mij niet gebeurd?" (n=2)*
- *"Een test om te bepalen of je voor KOR in aanmerking komt"*
- *"De Belastingdienst heeft hierin geen enkele informatie geleverd, ik las het in de kleine lettertjes van de KvK en heb de rest zelf uit moeten zoeken"*
- *"Informatie over hoe lang het duurt voordat de KOR van toepassing kan zijn"*
- *"Het online formulier werkte niet voor mij, en het was moeizaam dit op te lossen"*

Vraag: Zijn er nog andere zaken over de communicatie en informatievoorziening rondom de KOR die je goed vond? I En zijn er nog andere zaken over de communicatie en informatievoorziening rondom de KOR die je slecht vond?
Basis: gebruikers (n= 198) I voormalige gebruikers (n= 156)

Gebruiksgemak van de KOR

De KOR is met name makkelijk in gebruik door minder administratie en duidelijke informatie

Daarnaast werkt het makkelijk dankzij hulp van een boekhouder en een eenvoudig aanvraagproces

Wat maakt(te) het makkelijk voor jou om de KOR te gebruiken?

% genoemd*	Thema	Quotes
43%	Minder administratie / geen btw-aangifte	*"Minder vaak administratie is fijn."* *"[…] het feit dat je geen btw-aangifte meer hoeft te doen, wat de administratie vereenvoudigt."* *"Scheelt veel administratieve rompslomp zoals het doen van de btw-aangifte."*
30%	Duidelijke informatie en uitleg	*"Ook een leek kan makkelijk navigeren in de KOR handleiding. Ze gebruiken geen moeilijke taal."* *"Informatie in overvloed."* *"De brief van de Belastingdienst waarin alles werd uitgelegd."*
25%	Hulp van boekhouder	*"Via mijn boekhouder geregeld."* *"Mijn adviseur regelde dat."* *"Het is heel soepel verlopen via mijn accountant."* *"Accountant regelt het, dus hoef er zelf niks voor op te zoeken.*
24%	Eenvoudig aanvraagproces	*"Makkelijk aanmeldproces en snel antwoord of het goed is gekeurd."* *"Uiteindelijk zijn de stappen redelijk simpel. Alleen de startdatum was onhandig."* *"Makkelijk om aan te vragen"*
20%	Ver onder de omzetgrens	*"Ik zit ruim onder de €20.000,-"* *"[…] en ik toch wist dat ik niet boven de 20.000 zou uitkomen"* *"Mijn inkomsten zijn en blijven laag genoeg en ik hoef verder niet over na te denken"*
18%	Gebruiksgemak / online en praktisch	*"Dat ik zaken online kon regelen."* *"Gebruiksgemak"* *"Is gelijk geregeld bij inschrijving KvK"*
16%	Financieel voordeel	*"Geen btw afdragen dus meer overhouden"* *"Het scheelt erg veel op financieel gebied"* *"Minder administratie en meer omzet"*

Vraag: Wat maakt(te) het makkelijk voor jou om de KOR te gebruiken?
Basis: gebruikers (n= 198) I voormalige gebruikers (n= 156)

*Analyse is gemaakt met AI Open Antwoorden Analist van MWM2. Een respondent kan in zijn antwoord meerdere thema's noemen, waardoor de percentages optellen tot meer dan 100%.

De KOR is met name moeilijk in gebruik vanwege lastige regels en het toepassen van de algemene informatie op de eigen situatie

Verder maakt het ontbreken van btw-aftrek op investeringen en het vooraf inschatten van de jaaromzet het gebruik lastig

Wat maakt(te) het moeilijk voor jou om de KOR te gebruiken?

% genoemd*	Thema	Quotes
28%	Onduidelijke en complexe regels	*"De wet en regelgeving, hoe het geformuleerd is, is gewoon lastig te begrijpen."* *"Ik vind het lastige materie om te begrijpen"* *"Ontoegankelijke en ondoorzichtige regels"*
18%	Informatie toepassen op eigen situatie	*"Personaliseren van de info op mijn situatie"* *"Lastig vertalen naar mijn bedrijf"* *"Ik moest goed bedenken of het ook op mij van toepassing was en zo ja, waarom (of waarom dus niet)."*
16%	Geen btw aftrek van investeringen	*"Soms afwegen of je niet beter btw terug kan krijgen van grote aankopen/inkoop"* *"Het demotiveert om te investeren in je bedrijf"* *"Dat ik geen btw kan aftrekken op kosten en investeringen, waardoor grote aankopen duurder worden."*
12%	Omzet kalenderjaar vooraf inschatten	*"Je moet dit vooraf voorspellen. De oude regeling waarbij je tot aan de aangifte kon bepalen of je wel of niet gebruik maakte van de KOR was fijner."* *"Een keer heb ik net te veel verdiend en dat maakte het ingewikkeld"*
8%	Drie jaar in de KOR	*"Volgens mij moest je er per se minimaal 3 jaar in zitten"* *"Je zit er 3 jaar aan vast"*
6%	Reactie van klanten en opdrachtgevers	*"Opdrachtgevers moesten wel even schakelen. Die misten de btw op de factuur, dat moest je dan uitleggen."* *"Klanten vinden het vervelend geen btw terug te kunnen vragen"*

Vraag: Wat maakt(te) het moeilijk voor jou om de KOR te gebruiken?
Basis: gebruikers (n= 198) I voormalige gebruikers (n= 156)

*Analyse is gemaakt met AI Open Antwoorden Analist van MWM2. Een respondent kan in zijn antwoord meerdere thema's noemen, waardoor de percentages optellen tot meer dan 100%.

Ervaring met de gevolgen van de KOR

Ervaringen met de gevolgen van de KOR

Gebruik gaat gemakkelijk, maar het starten en opzeggen leidt tot wat twijfel

De ondernemers uit het onderzoek ervaren de regeling als zeer makkelijk in gebruik. Wanneer de KOR loopt, heb je daar volgens hen geen omkijken naar.

Bij het beginnen met de KOR en het beëindigen van de regeling ontstaan wel enige twijfels.

- Bij het opstarten van de KOR vragen sommigen zich af per wanneer dit ingaat. Ook tonen sommigen zich onzeker of dit echt de juiste keuze is geweest voor hen. Zij zoeken naar een bevestiging van hun beslissing. Bij een deel van de ondernemers speelt de gedachte nog een rol dat de regeling voor drie jaar telt. Zij zijn zich niet bewust dat dit is veranderd.
- Ook bij het stoppen met de regeling speelt een zeker mate van onzekerheid. Men vraagt zich af per wanneer de opzegging ingaat en wat dit betekent voor facturen die zij al hebben verstuurd voor opdrachten waar zij op dat moment nog aan werken.

Over het algemeen valt op dat de ondernemers zeker willen weten dat zij de regeling op de juiste wijze gebruiken en angstig zijn voor de consequenties als zij de regeling onbedoeld verkeerd zouden inzetten. Deze onzekerheid kan mogelijk verklaard worden door een algeheel wantrouwen tegenover de overheid, versterkt door de toeslagenaffaire.

"Je moet even zeker weten dat je hem toegekend hebt, dat het allemaal geregeld is, dat je er daadwerkelijk onder valt. Je moest het aanvragen, dan krijg je een bevestiging van de Belastingdienst. In ieder geval voor de komende drie jaar. Bij mij zelfs voor 3,5 jaar want het ging per kalenderjaar in."

"Toen moest je minimaal 3 jaar een KOR hebben. En ik dacht als je er over heen gaat stopt het automatisch. Maar toen heb ik wel getwijfeld, want ik dacht: nu wil ik het wel, maar ik weet niet waar ik over 3 jaar sta. Ik snap niet waarom ze dat eigenlijk doen."

"Dat is het lastige aan de KOR. Ik had de KOR, in het tweede kwartaal kwam er een 3e opdrachtgever bij en 2e opdrachtgever verlengde, en toen zag het plaatje er anders uit. Maar toen had ik die KOR al helemaal aangevraagd."

"Ik dacht dat je het drie jaar moest hebben, stopt het dan vanzelf als ik meer dan 20k verdien? Wie houdt wat bij, en wie moet wat doen? Dat vond ik heel eng."

Verbeterpunten (1/2)

Hulp en bevestiging bij keuze, pro-actieve informatievoorziening

De volgende verbeterpunten kwamen desgevraagd naar voren in de gesprekken met de ondernemers.

- Vanwege de eerder genoemde onzekerheid bij sommige ondernemers of ze er inderdaad goed aan doen om gebruik te maken van de KOR, bestaat de behoefte aan een soort beslisboom of ‘helpende vragen’ die de ondernemer bevestigt in zijn keuze.
- Daarnaast gaven veel ondernemers aan dat de informatie op de website van de Belastingdienst voor hen duidelijker kan. De huidige informatie vormt veel leeswerk, ondernemers zien dit liever bulletsgewijs uitgelicht en in de vorm van veel gestelde vragen. Specifiek noemt een aantal ondernemers dat zij uitleg willen over wat er gebeurt na het stoppen met de KOR.
- Een aantal ondernemers heeft via telefonisch contact antwoord gekregen op hun vragen. Zij geven als verbeterpunt mee om de informatie vervolgens op te sturen, omdat zij dit graag ‘zwart-op-wit’ willen terugzien. Ook hier speelt de behoefte aan zekerheid en bevestiging een rol.
- Enkele ondernemers worstelen met het verschil tussen de begrippen omzetbelasting en inkomstenbelasting. Zij willen graag meer uitleg hierover en eventueel een waarschuwing dat je wel inkomstenbelasting moet betalen wanneer je gebruik maakt van de KOR.
- Tot slot geven ondernemers aan dat zij willen (en verwachten) dat de Belastingdienst hen pro-actief informeert bij wijzigingen in de regeling.

“Als je de informatie zoekt, kan het wel meer opgesomd worden. Er staat waar je aan moet voldoen, maar dat kan duidelijker, meer in een opsomming of samenvatting. Iets wat je kan afvinken, om te zien of je eraan voldoet, dat zou een goede tool zijn.”

“Op de website van de Belastingdienst kon ik te weinig informatie vinden voor mijn specifieke situatie: ik had facturen uitgestuurd waar ik geen btw over had gerekend, en toen dacht ik: moet ik nu alsnog btw hierover gaan heffen? Door te bellen heb ik die informatie uiteindelijk wel gekregen, maar ik had dat graag zwart op wit gehad omdat mijn boekhouder andere informatie gaf dan de Belastingdienst.”

“Hoop wel dat ik op de hoogte wordt gebracht als er wijzigingen zijn in de KOR, ze hebben vast een bestand met mensen die de KOR hebben. Dus proactief mij informeren hierover. ”

“De kor kabbelt beetje door, maar als er iets veranderd wil ik daar wel persoonlijk bericht van. Mag per post of in de berichtenbox.”

Verbeterpunten (2/2)

Hogere en meer flexibele omzetdrempel

De omzetdrempel van 20k is voor de ondernemers over het algemeen zeer goed bekend. De meeste ondernemers die meededen aan de gesprekken ervaren hier geen problemen mee, omdat zij er niet aan komen, of omdat zij redeneren dat er ergens een grens moet liggen.

- Een enkeling geeft spontaan aan dat het wenselijk zou zijn als deze omzetdrempel wordt verhoogd.
- Bij anderen hebben we de verhoging van de drempel voorgelegd. De meesten vinden een verhoging realistisch vanwege de inflatie van de afgelopen jaren. Voor een flink deel van de respondenten is een verhoging echter persoonlijk niet relevant, omdat zij ver onder de grens blijven.
- Wel vinden de meeste ondernemers het belangrijk dat de omzetgrens niet te vaak wordt aangepast. Dat zou hun vertrouwen in de regeling kunnen schaden en heeft mogelijk een negatief effect op de kennis over het bedrag, terwijl die nu hoog is.

We vroegen ondernemers ook naar hun reactie op het meer flexibel maken van de regeling, bijvoorbeeld door een eenmalige overschrijding van 10% toe te staan.

- Ondernemers waarderen dit idee. Het is volgens hen meedenkend met ondernemers die rondom de omzetdrempel zitten qua omzet. Het houdt volgens hen rekening met de onvoorspelbaarheid van het aantal opdrachten gedurende een jaar.

"Ik blijf meestal onder de 10k. Voor mij is het goed, hoeft voor mij niet hoger. Of ik er onder wil blijven hangt ook af van de thuissituatie; als je het nodig hebt financieel, dan ga je eroverheen en zoek je die btw wel uit. Ben er niet mee bezig."

"Als de omzetdrempel hoger lag, maakt dat niet uit voor mij. Maar de betrouwbaarheid van de regeling komt daar wel door in twijfel. Wie zegt dat het het jaar daarop niet opeens weer verandert?"

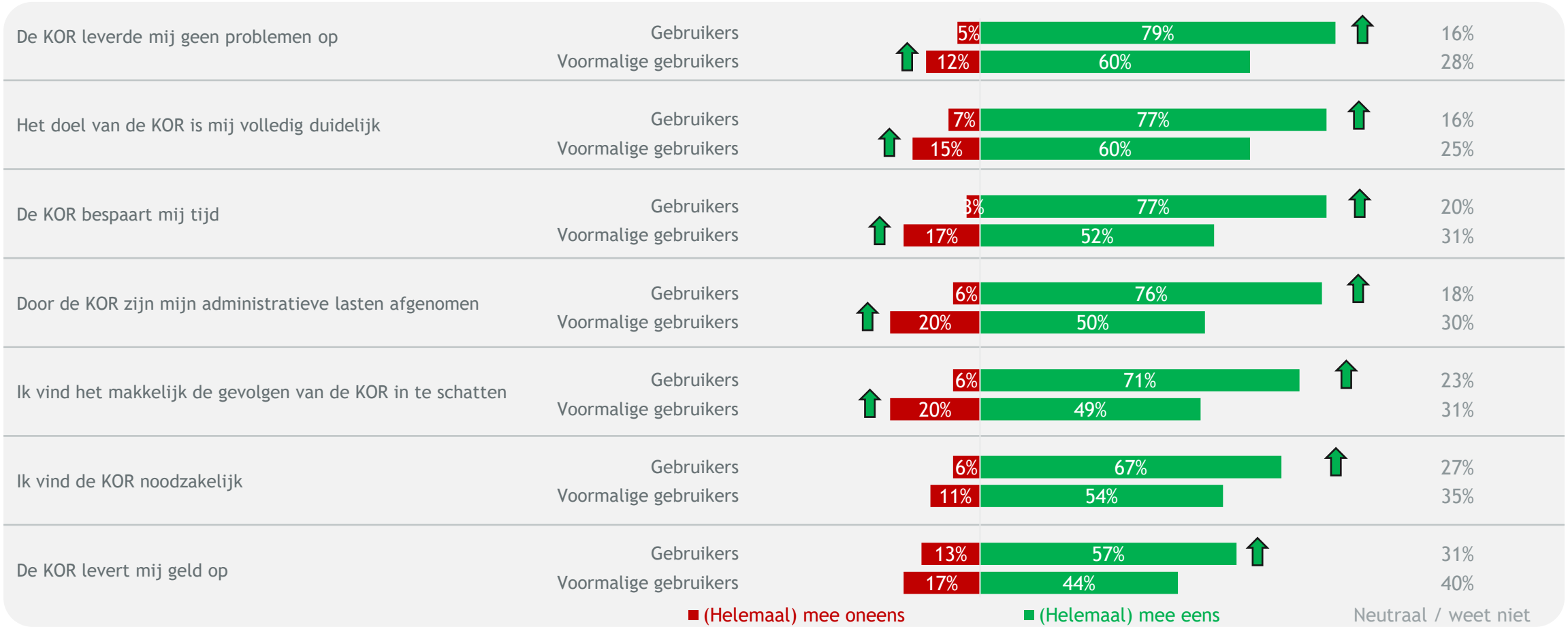
"De omzetdrempel mag van mij hoger. Voor de startende ondernemer is het prima, en in het 2e jaar ben je ook nog niet waar je wil zijn. Vorig jaar kwam naar voren dat je ook de omzet van de zonnepanelen erbij moet delen, verhoog die drempel dan gewoon! Of denk: voor de eerste twee jaar doen we geen omzetdrempel. Wees wat soepeler met de regels, als tegemoetkoming voor een startende ondernemer."

"Een marge zou denk ik een hele goede regel zijn, je inkomen als ondernemer is zo wisselend. Het zou ook zonde zijn als je aan het einde van het jaar een mooie opdracht binnensleept waardoor je er net uit valt. Tuurlijk, als iemand standaard erboven zit is het een ander verhaal."

Voor bijna acht op de tien KOR-gebruikers levert de KOR geen problemen op en is de regeling duidelijk. Bij voormalige KOR-gebruikers geldt dit voor zes op de tien

Daarnaast zijn KOR-gebruikers over het algemeen positiever over de gevolgen van de KOR dan voormalige gebruikers

In hoeverre ben je het eens of oneens met de onderstaande stellingen over de gevolgen van de KOR?

Vraag: In hoeverre ben je het eens of oneens met de onderstaande stellingen over de gevolgen van de KOR?
Basis: gebruikers (n= 198) I voormalige gebruikers (n= 156)

Kleine ondernemers hebben zeer uiteenlopende redenen waarom ze het met sommige stellingen over de KOR niet eens zijn

15% *van alle ondervraagden*

*Je bent het niet eens met de stelling **'De KOR levert mij geld op'**. Waarom ben je het hier niet mee eens?*

Geen financieel voordeel

"Ik zou niet weten hoe het mij geld op moet leveren."

"Het bespaart je wat maar het kost je ook wat zo zie ik het."

"Het levert mij niet direct geld op, het bespaart me vooral kosten."

Geen btw-aftrek

"Ik hoef geen btw aangifte te doen maar kan niets meer aftrekken."

"Aangezien betaalde btw op bepaalde investeringen niet teruggevorderd kan worden."

"Btw krijg je ook niet meer terug maar uurtarief ging ook niet omhoog."

Belastingdruk

"Teveel belasting daarom ben ik gestopt."

"Uiteindelijk betaal ik nog wel inkomstenbelasting."

"Toen ik ineens veel btw moest betalen waar ik niet op had gerekend."

12% *van alle ondervraagden*

*Je bent het niet eens met de stelling **'Ik vind het makkelijk de gevolgen van de KOR in te schatten'**. Waarom ben je het hier niet mee eens?*

Onzekerheid over de gevolgen

"Vooraf kun je niet inschatten wat er gebeurd als je er gebruik van gaat maken, het wordt toch wel mooier voorgedaan dan het is"

"Als beginnend zzp'er vond ik het moeilijk om bepaalde keuzes te kunnen overzien."

"Ik snapte niet helemaal wanneer ik het kon inzetten"

Gebrek aan duidelijke informatie

"Ik moest alles zelf uitzoeken en daardoor heb ik de gevolgen niet goed overzien, dat het mij nagenoeg niets opleverde"

"De informatie vanuit de belastingdienst is niet altijd even duidelijk, de website heeft veel informatie"

"Ik weet niet wanneer het een goed moment zou zijn om uit de kor te gaan"

Afhankelijk van situatie

"Omdat ik vind dat het van meerdere aspecten afhangt en het je groei ook beperkt"

"Omdat elke situatie weer anders is"

Vraag: Je bent het niet eens met de stelling [stelling]. Waarom ben je het hier niet mee eens?
Basis: allen die het 'helemaal mee oneens' of 'mee oneens' zijn met de stelling

Kleine ondernemers hebben zeer uiteenlopende redenen waarom ze het met sommige stellingen over de KOR niet eens zijn

12% *van alle ondervraagden*

*Je bent het niet eens met de stelling **'Door de KOR zijn mijn administratieve lasten afgenomen'**. Waarom ben je het hier niet mee eens?*

Administratie blijft nodig

"Omdat ik nog steeds alle administratie moet verrichten met of zonder KOR"

"Je moest nog steeds je omzet invullen"

"Omdat je toch sowieso je administratie bijhoudt, dus door de KOR is dit niet ineens veel minder"

Blijven monitoren vanwege omzetgrens

"Ik moet nog steeds alles bijhouden voor het geval ik boven de €20.000 kom"

"Ik bereken nog steeds de BTW omdat ik niet zeker weet dat ik onder de 20.000 euro blijf"

"Ik maak facturen en hou een administratie bij zodat ik goed kan inschatten wanneer ik de limiet van de kor bereik"

9% *van alle ondervraagden*

*Je bent het niet eens met de stelling **'De KOR bespaart mij tijd'**. Waarom ben je het hier niet mee eens?*

Boekhouding blijft noodzakelijk bij te houden

"Ook al hoef je geen aangifte te doen, dit betekent niet dat je desondanks wel extra tijd kwijt bent met inkoop en monitoren omzetgrens."

"Ik moet nog steeds mijn boekhouding bijhouden en het boekhoudprogramma doet met 1 druk op de knop de BTW-aangifte. Dat duurt geen minuut."

"Je moet sowieso bijhouden hoe het zou zijn als je geen gebruik maakte van de KOR"

Tijd in verdiepen KOR

"Ik moest heel veel dingen uitzoeken"

"Het kostte wel veel tijd om alles uit te zoeken"

"Omdat ik me wel in de regeling moest verdiepen"

8% *van alle ondervraagden*

*Je bent het niet eens met de stelling **'De KOR leverde mij geen problemen op'**. Waarom ben je het hier niet mee eens?*

Onduidelijkheid en gebrek aan informatie

"De gevolgen waren voor mij niet duidelijk genoeg omschreven dus ik moest het eerst aanvragen en daarna weer opzeggen."

"Ik ging ineens meer verdienen en moest zelf op onderzoek uit"

"Het was eerst onduidelijk, maar ze hebben goed geholpen"

Tijdsinvestering om de KOR te regelen

"Omdat het uiteindelijk allemaal extra uitzoek tijd kost, inschakelen van een boekhouder e.d."

"Daarnaast kreeg ik vragen terug wat ook weer zorgt voor dingen die je moet uitzoeken."

"Daarnaast kreeg ik vragen terug wat ook weer zorgt voor dingen die je moet uitzoeken."

Vraag: Je bent het niet eens met de stelling [stelling]. Waarom ben je het hier niet mee eens?
Basis: allen die het 'helemaal mee oneens' of 'mee oneens' zijn met de stelling

Andere genoemde gevolgen van de KOR zijn minder stress in de eerste jaren ondernemen, maar ook het niet kunnen aftrekken van kosten gemaakt voor het bedrijf en voorbelasting.

Heeft deelname aan de KOR nog andere gevolgen voor jou gehad?

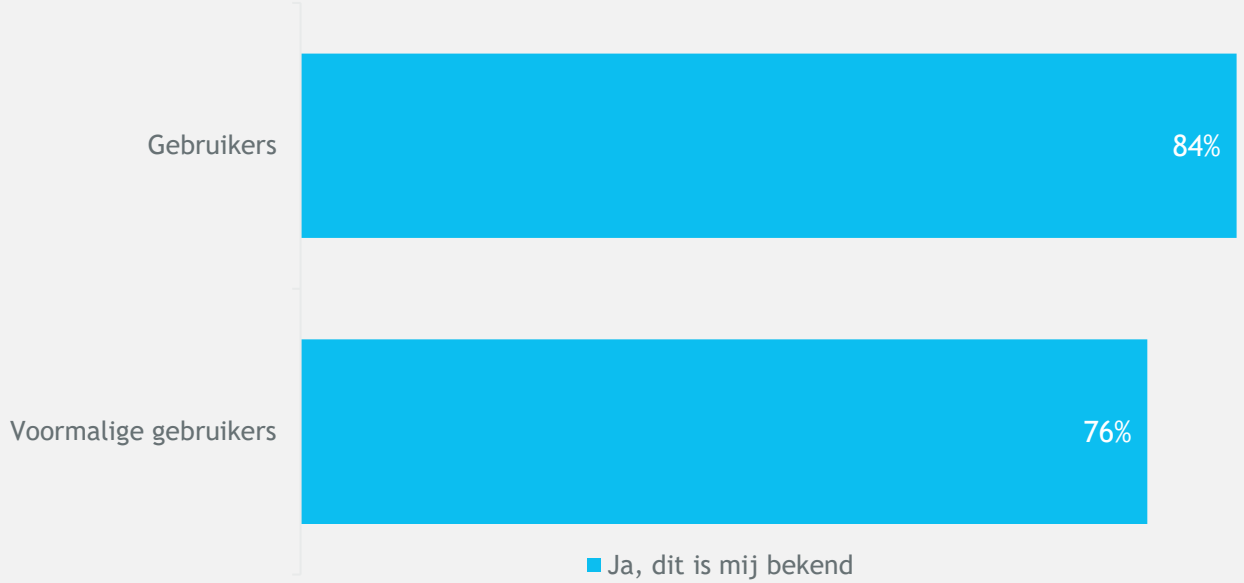

Vraag: Heeft deelname aan de KOR nog andere gevolgen voor jou gehad?
Basis: gebruikers (n= 198) I voormalige gebruikers (n= 156)

Ongeveer acht op de tien gebruikers (84%) en voormalige gebruikers (76%) weten dat zij met de KOR geen recht hebben op vooraftrek

Door gebruik te maken van de KOR verlies je het recht op vooraftrek. Was je voor dit onderzoek bekend met deze voorwaarde?

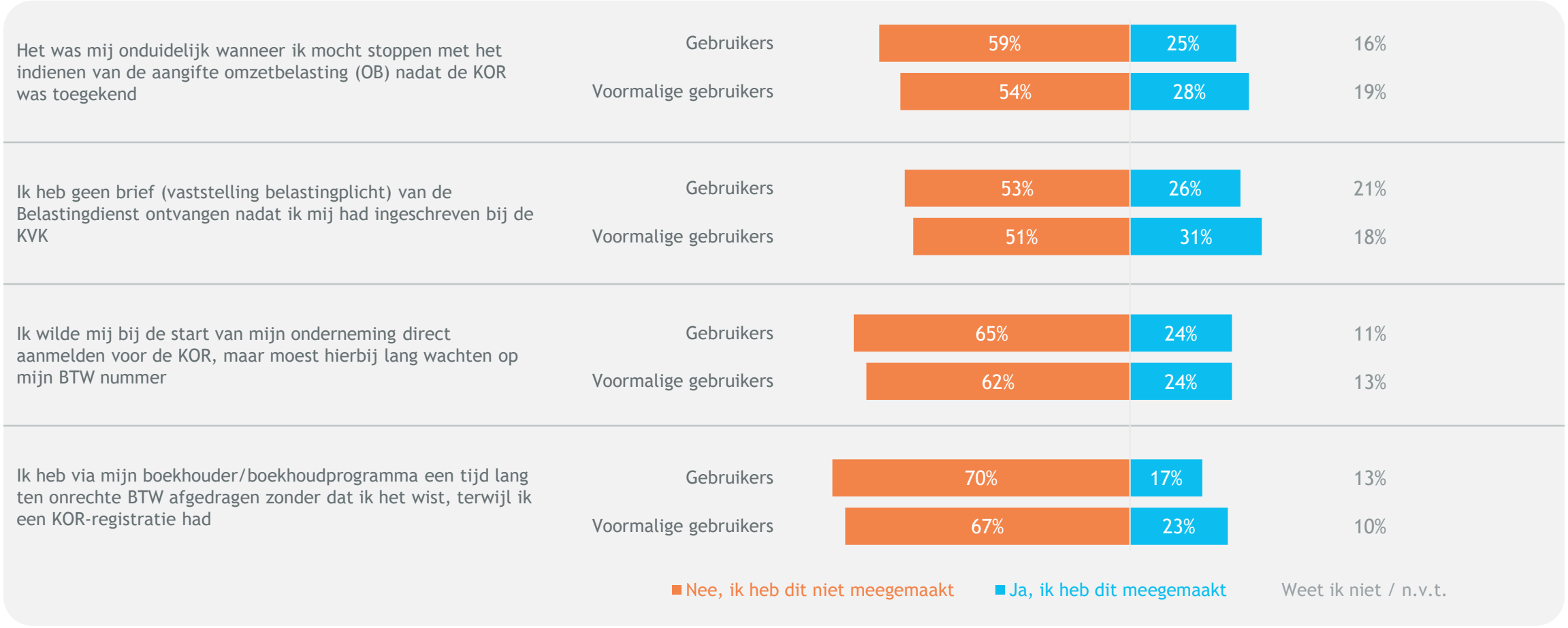

Vraag: Door gebruik te maken van de KOR verlies je het recht op vooraftrek. Was je voor dit onderzoek bekend met deze voorwaarde?
Basis: gebruikers (n= 198) I voormalige gebruikers (n= 156)

Herkenning van signalen

Van de gebruikers en voormalige gebruikers vond ongeveer een kwart het onduidelijk wanneer zij mochten stoppen met de aangifte OB. Drie op tien heeft geen brief ontvangen van de Belastingdienst na inschrijving KvK

Ook heeft ongeveer een kwart lang moeten wachten op een BTW nummer. Ongeveer twee op de tien heeft via de boekhouder/boekhoudprogramma een tijd lang ten onrechte BTW afgedragen

Heb je onderstaande ervaring(en) gehad met de KOR?

Vraag: Heb je onderstaande ervaring(en) gehad met de KOR?
Basis: gebruikers (n= 198) I voormalige gebruikers (n= 156)

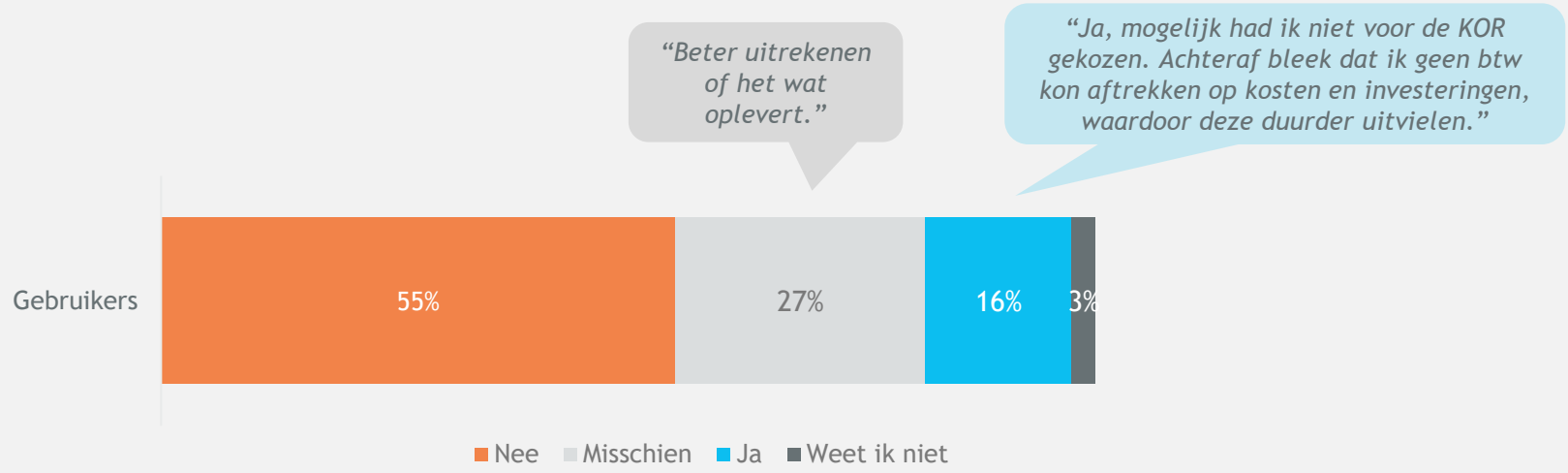
Keuzes omtrent de KOR

Ruim vier op de tien (43%) zou misschien of zeker een andere keuze hebben gemaakt, als ze beter op de hoogte waren van de gevolgen van de KOR

De meerderheid van de KOR-gebruikers (55%) staat achter hun keuze om gebruik te maken van de KOR

Je gaf aan dat je momenteel wel gebruik maakt van de KOR. Had je een andere keuze gemaakt als je beter op de hoogte was geweest van de gevolgen van jouw keuze om wel gebruik te maken van de KOR?

Gebruikers

Vraag: Je gaf aan dat je momenteel wel gebruik maakt van de KOR. Had je een andere keuze gemaakt als je beter op de hoogte was geweest van de gevolgen van jouw keuze om wel gebruik te maken van de KOR? Kun je jouw antwoord toelichten?
Basis: gebruikers (n= 198)

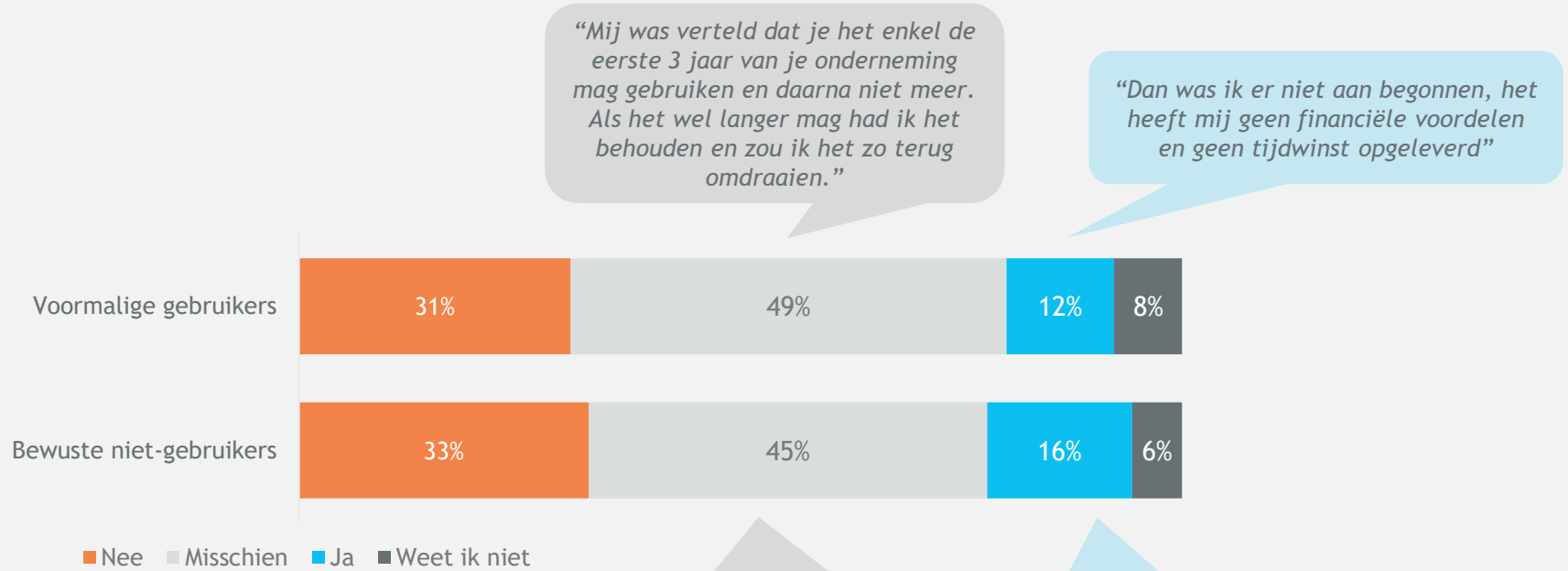
Bijna de helft van de voormalige gebruikers en niet-gebruikers van de KOR twijfelt of zij, met betere informatie, alsnog voor deelname aan de KOR zouden hebben gekozen

Ruim één op de tien zou een andere keuze hebben gemaakt als zij beter op de hoogte waren geweest

*Je gaf aan dat je momenteel **geen** gebruik maakt van de KOR. Had je een andere keuze gemaakt als je beter op de hoogte was geweest van de gevolgen van jouw keuze om **geen** gebruik te maken van de KOR?*

Voormalige gebruikers

(Bewuste) niet-gebruikers

"Mij was verteld dat je het enkel de eerste 3 jaar van je onderneming mag gebruiken en daarna niet meer. Als het wel langer mag had ik het behouden en zou ik het zo terug omdraaien."

"Dan was ik er niet aan begonnen, het heeft mij geen financiële voordelen en geen tijdwinst opgeleverd"

- *"Ik vond de uitleg nogal troebel!"*
- *"Ik vind belastingen toch een soort van 'eng' en met al die toeslagen-drama's dacht ik, laat maar zitten"*
- *"Het is lastig voorspellen welke investeringen en kosten je gaat maken"*

"Als de informatie makkelijk beschikbaar was voor mij destijds, had ik volgens mij andere keuzes gemaakt."

Vraag: Je gaf aan dat je momenteel geen gebruik maakt van de KOR. Had je een andere keuze gemaakt als je beter op de hoogte was geweest van de gevolgen van jouw keuze om geen gebruik te maken van de KOR? Kun je jouw antwoord toelichten?
Basis: voormalige gebruikers (n= 156)) I (bewuste) niet gebruiker (n=195)

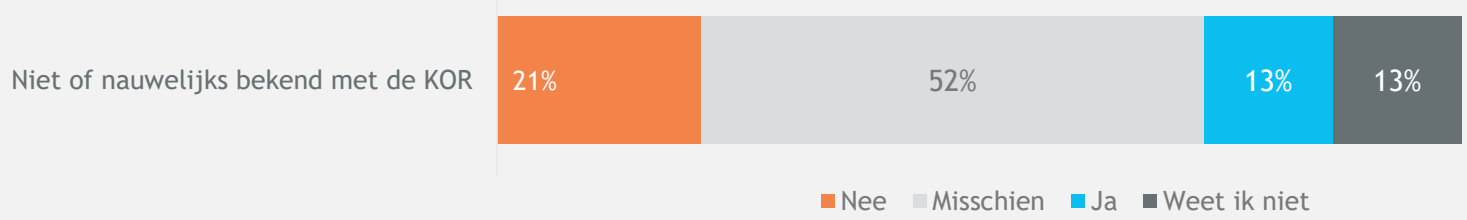
Ongeveer één op de tien respondenten die de KOR niet of nauwelijks kennen, zou er gebruik van maken als zij beter op de hoogte waren

De voornaamste motivatie hiervoor is dat zij dan geen aangifte OB meer hoeven te doen

Je gaf aan dat je momenteel geen gebruik maakt van de KOR. Had je gebruik willen maken van de KOR als je beter op de hoogte was geweest van de regeling?

- *"Weet niet precies wat het inhoud"*
- *"Omdat ik graag verkoop via Vinted en marktplaats maar niet weet in hoeverre je iets moet opgeven"*
- *Nu houd ik dus wel steeds bezig met dat BTW gedoe. Maar aan de andere kant mag ik nu soms ook BTW terugvragen"*
- *"Ik zou willen weten of ik hier voordeel van zou hebben of niet"*
- *"Ik heb onvoldoende kennis hierover en zou hierover graag ingelicht willen worden."*

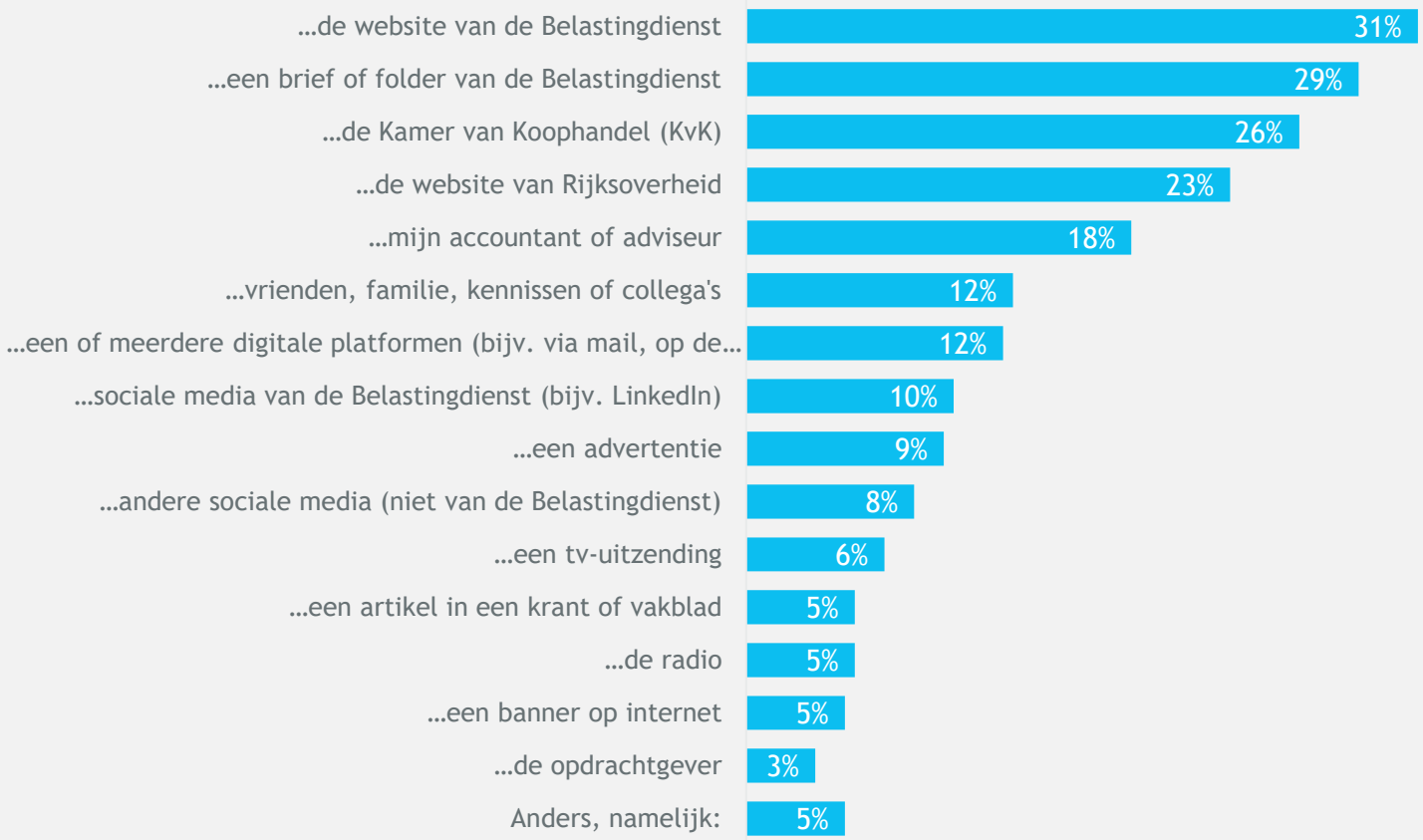
- *"Het doen van de BTW aangifte is relatief veel werk voor kleine bedragen"*
- *"Geen aangifte doen scheelt zorgen."*
- *"Dan had dat enorm veel papierwerk gescheeld"*

Vraag: Op welke manier(en) had je geïnformeerd willen worden over de KOR?
Basis: allen die de KOR niet kennen of alleen van naam (n = 217)

Respondenten die de KOR niet of nauwelijks kennen, willen vooral via de Belastingdienst, de KvK of de Rijksoverheid over de KOR worden geïnformeerd

Op welke manier(en) had je geïnformeerd willen worden over de KOR?

Vraag: Op welke manier(en) had je geïnformeerd willen worden over de KOR?
Basis: allen die de KOR niet kennen of alleen van naam (n = 217)

Verbeterpunten voor de KOR zijn onder andere een duidelijkere uitleg, evenals meer proactieve communicatie vanuit de Belastingdienst.

Andere genoemde verbeterpunten zijn meer flexibiliteit bij het uitstappen uit de KOR en het laten meestijgen van de omzetgrens met de inflatie

Als de Belastingdienst één ding moet verbeteren aan de KOR, wat zou dat dan zijn?

Thema	Quotes
Behoefte aan duidelijke en betere uitleg	*"Betere uitleg wanneer de KOR wel of niet voordelig is"* *"De communicatie over de gevolgen van de KOR voor investeringen en vooraftrek zou duidelijker kunnen, bijvoorbeeld met praktische voorbeelden en stap-voor-stap uitleg."* *"Duidelijker zijn over wat het inhoudt en praktische voorbeelden geven"*
Proactief communiceren	*"Eens in de drie jaar een brief sturen voor de KOR check. Zodat ondernemers iedere jaar bewust kiezen voor de regeling."* *"Actief nieuwe ondernemers benaderen met de mogelijkheid voor de KOR, inclusief verwijzing naar de website met diverse casussen uitgewerkt 'wat betekent het voor jouw situatie'."* *"Meer proactief zijn met voorlichting."*
Vereenvoudiging van de regeling	*"Mogelijk maken om alle zaken rondom de KOR online te regelen"* *"Regeling eenvoudiger maken en langduriger"* *"Een app"*
Meer flexibiliteit	*"Meer flexibiliteit, niet 3 jaar vastzitten"* *"Ja, dat je altijd weer mag instappen en niet 3 jaar verplicht moet wachten voordat je het weer moet aanvragen"* *"Als de Belastingdienst één ding moet verbeteren aan de Kleineondernemersregeling (KOR), dan is het volgens veel ondernemers en adviseurs de starre verplichting om drie jaar lang in de regeling te blijven"*
Omzetgrens verhogen	*"Door de inflatie is alles duurder geworden terwijl de drempel om de KOR te kunnen ontvangen hetzelfde is gebleven, dat zou eigenlijk moeten worden gecorrigeerd, naar een hoger drempel bedrag bv 25.000"* *"De 20.000 verhogen met de inflatie."* *"Het viel mij op dat de drempel jarenlang hetzelfde bleef, deze zou jaarlijks moeten worden aangepast"*
Snellere service	*"Reactiesnelheid. Ze reageren ontzettend traag."* *"Dat wij sneller reactie terug krijgen als we vragen hebben over de KOR"*
De oude KOR terugbrengen	*"De oude regeling was beter."* *"De oude regeling van voor 2020 weer invoeren!"*

Vraag: Als de Belastingdienst één ding moet verbeteren aan de KOR, wat zou dat dan zijn?
Basis: gebruikers (n= 198) I voormalige gebruikers (n= 156)

Is er nog iets wat je kwijt wilt over de KOR wat nog niet aan bod is gekomen?

“Waarom is dit niet duidelijk gemaakt onder het brede publiek”

“Veel van mijn werkzaamheden vielen al onder 0% btw (educatie op scholen, kunstsector), maar niet alle werkzaamheden, die vrijstelling maakte het berekenen altijd lastig. Dan is een accountant echt een meerwaarde. Met de KOR heb je hier als ondernemer geen last meer van.”

“Kor is niet van toepassing als je geen btw hoeft te berekenen.”

“Ik wil weten wat de voordelen zijn van KOR voor kleine ondernemers”

“De reden waarom KOR niet zo bekend is: Het word niet regelmatig naar buiten gebracht naar de juiste doelgroep.”

“Dat het absurd is dat mensen die zonnepanelen laten installeren zich eigenlijk moeten aanmelden voor de KOR omdat ze als ondernemer gezien worden, ontzettend nadelig mochten ze op een later moment wel echt daadwerkelijk gaan ondernemen”

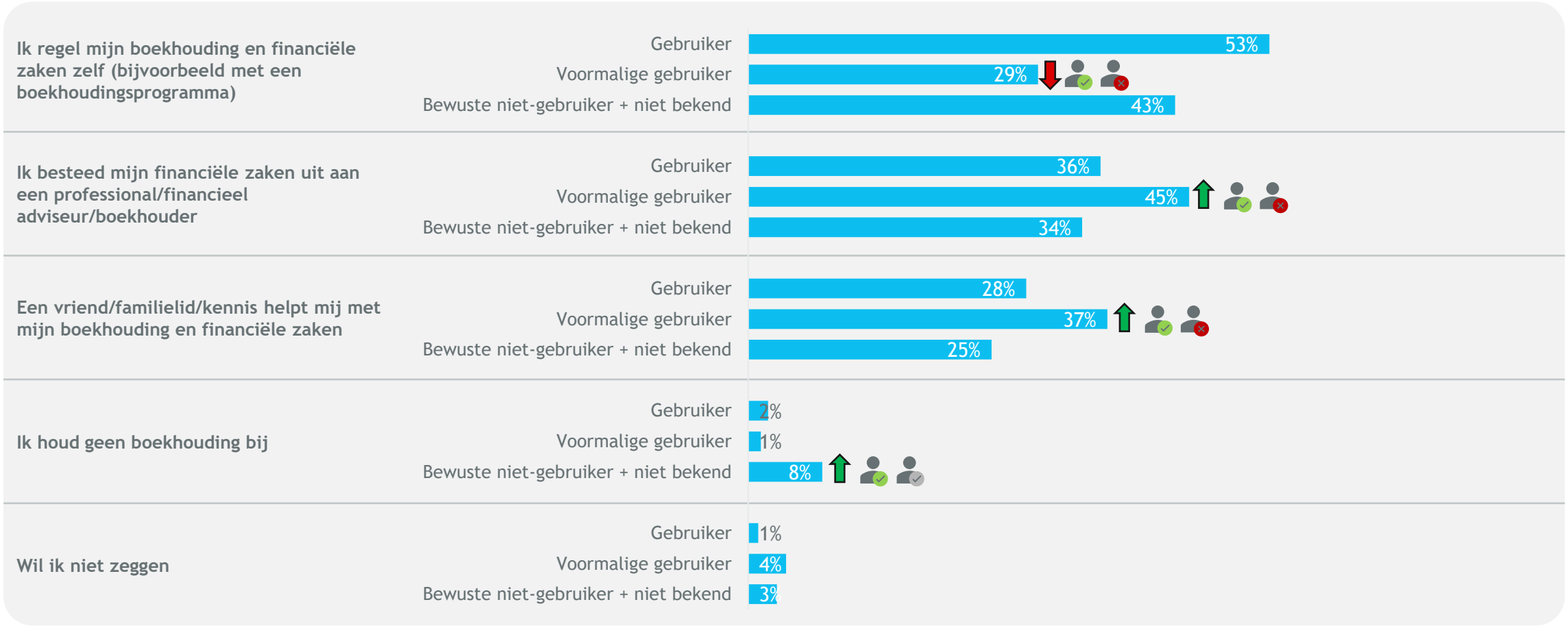
Vraag: Heeft deelname aan de KOR nog andere gevolgen voor jou gehad?
Basis: allen (n=766)

Financiële vaardigheden

Voormalige KOR-gebruikers besteden hun financiële zaken vaker uit aan een professional of krijgen hulp van iemand uit hun omgeving dan gebruikers en niet-gebruikers van de KOR

Ruim de helft van de KOR-gebruikers (53%) regelt de boekhouding en financiële zaken zelf

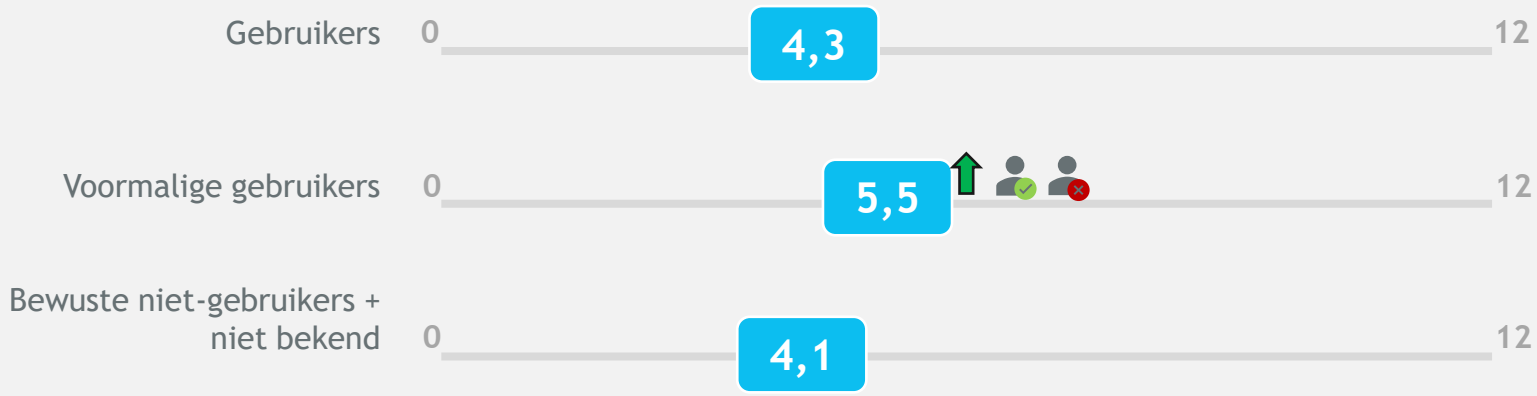
Op welke manier(en) regel je momenteel jouw financiële zaken?

Vraag: Op welke manier(en) regel je momenteel jouw financiële zaken?
Basis: allen (n= 766)

Het doen van de btw-aangifte kostte KOR-gebruikers in het verleden gemiddeld ongeveer 4 uur. Voormalige KOR-gebruikers zijn hier momenteel langer mee bezig: gemiddeld 5,5 uur

Denk aan de laatste keer dat je btw-aangifte (omzetbelasting) deed. Hoeveel uur was je daar ongeveer aan kwijt?

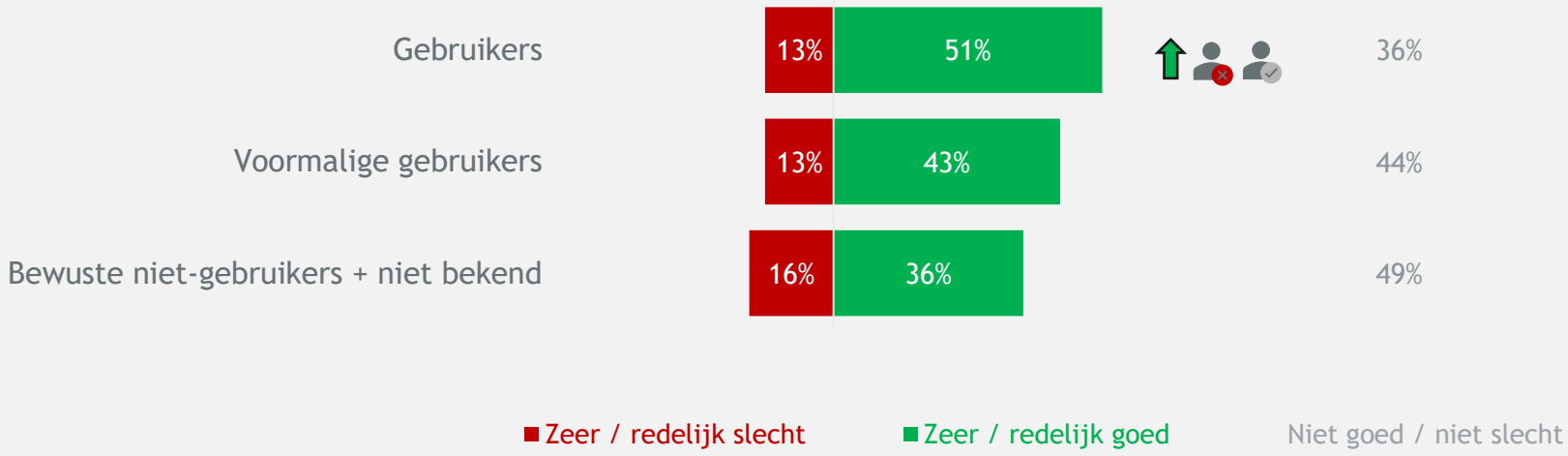

Vraag: Denk aan de laatste keer dat je btw-aangifte (omzetbelasting) deed. Hoeveel uur was je daar ongeveer aan kwijt?
Basis: allen die wel eens btw-aangifte hebben gedaan (n= 544)

KOR-gebruikers vinden dat zij beter op de hoogte zijn van belastingzaken (51%) dan voormalige KOR-gebruikers (43%) en degenen die de KOR niet gebruiken of kennen (36%)

Hoe goed of slecht ben je in het algemeen op de hoogte van belastingzaken?

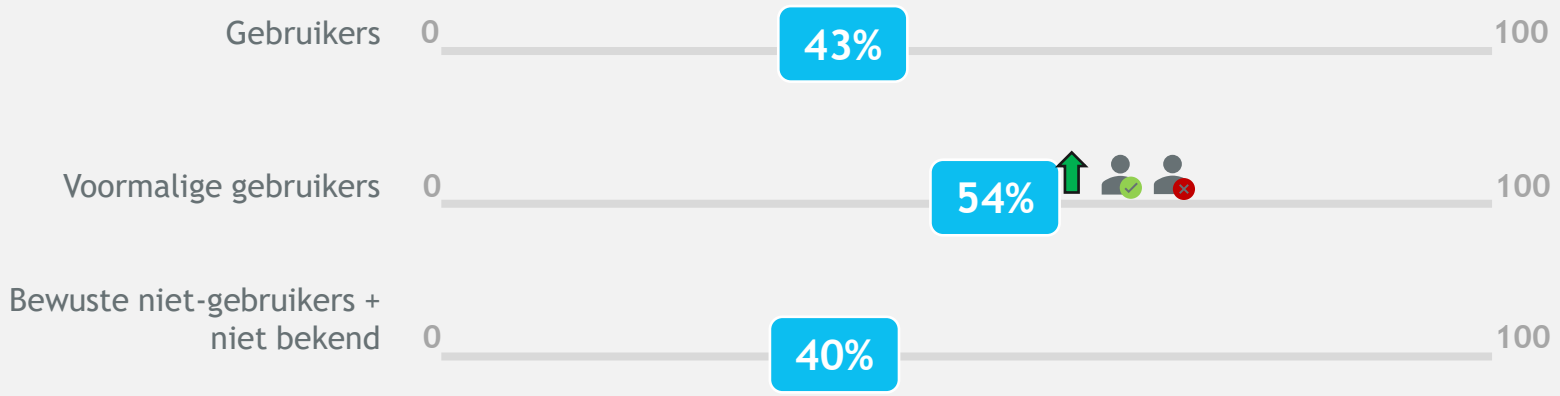

Vraag: Hoe goed of slecht ben je in het algemeen op de hoogte van belastingzaken?
Basis: allen (n= 766)

Voormalige KOR-gebruikers hebben vaker zakelijke afnemers (54%) dan KOR-gebruikers (43%) en degenen die de KOR niet gebruiken of kennen (40%)

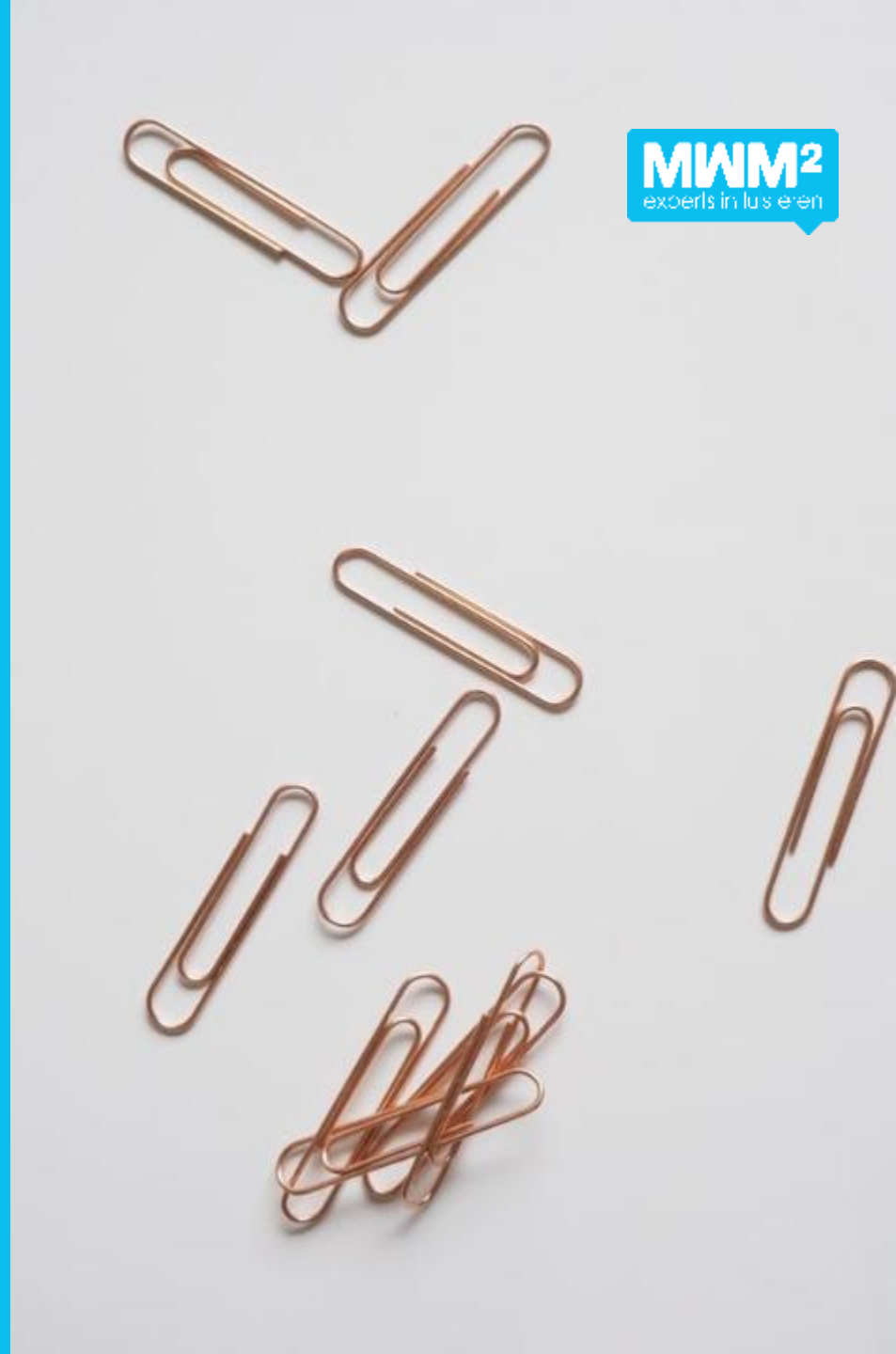
Hoeveel procent van jouw leveringen en/of diensten is ongeveer aan zakelijke afnemers?

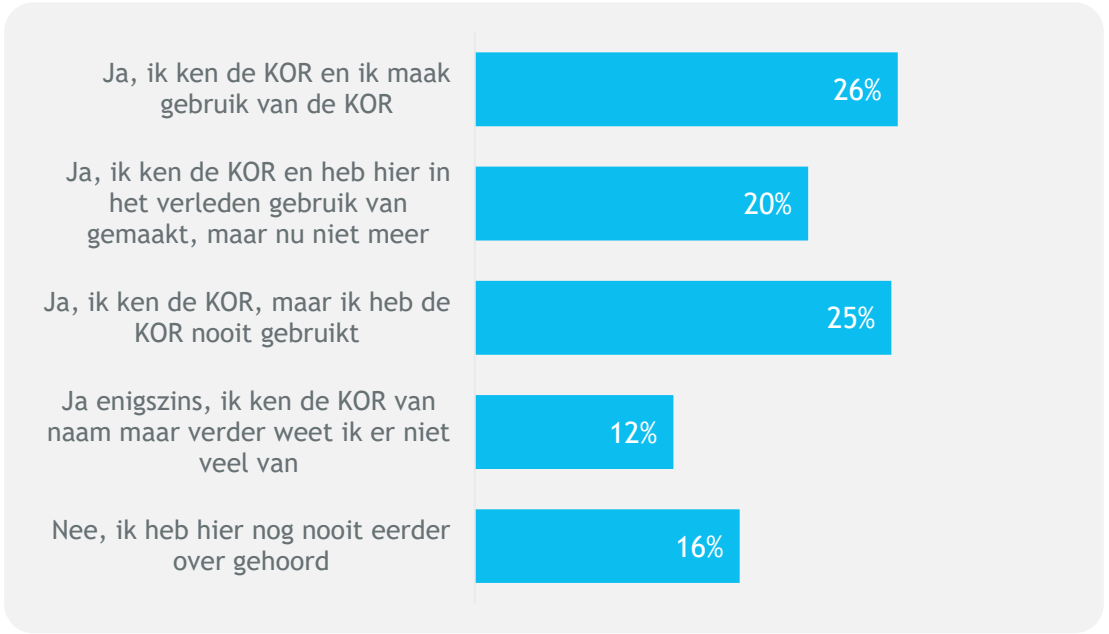

Vraag: Hoeveel procent van jouw leveringen en/of diensten is ongeveer aan zakelijke afnemers?
Basis: allen (n= 766)

Bijlage

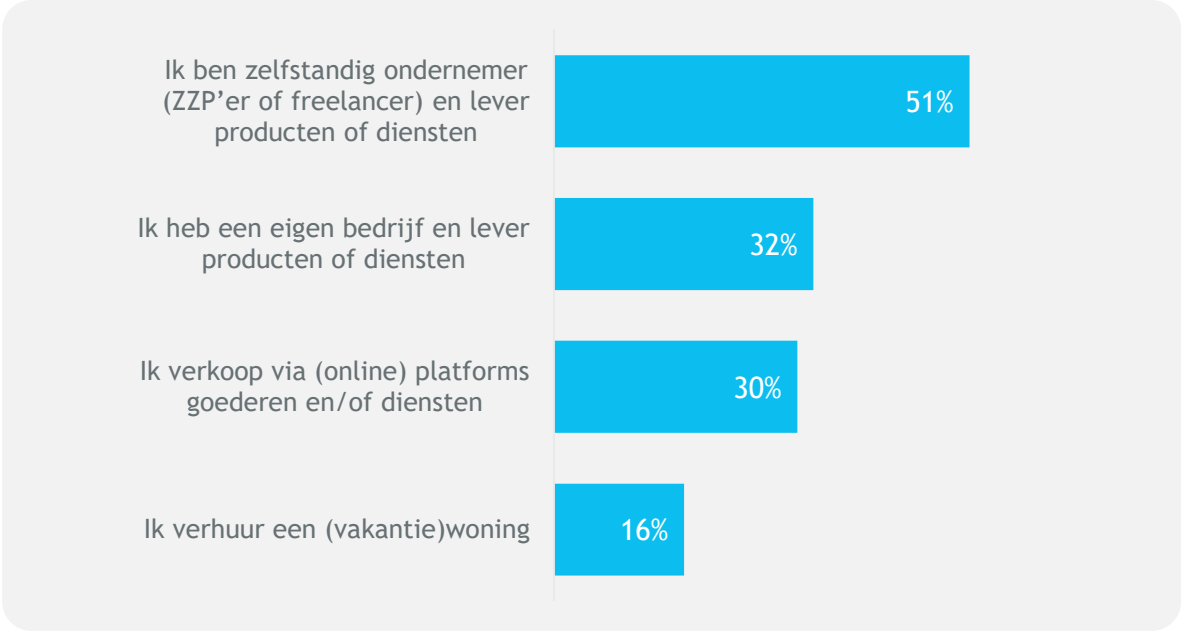

Steekproefkenmerken (1/4)

Wist je voorafgaand aan dit onderzoek van het bestaan van de KOR?

Welke van onderstaande situaties is op jou van toepassing?:

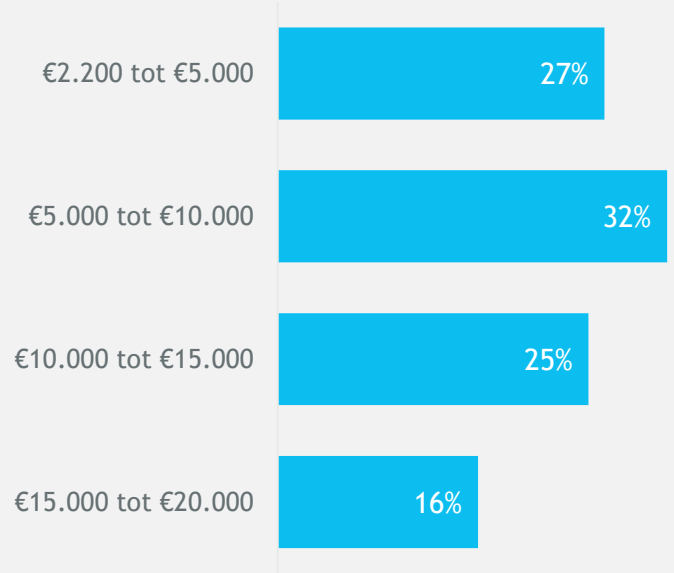

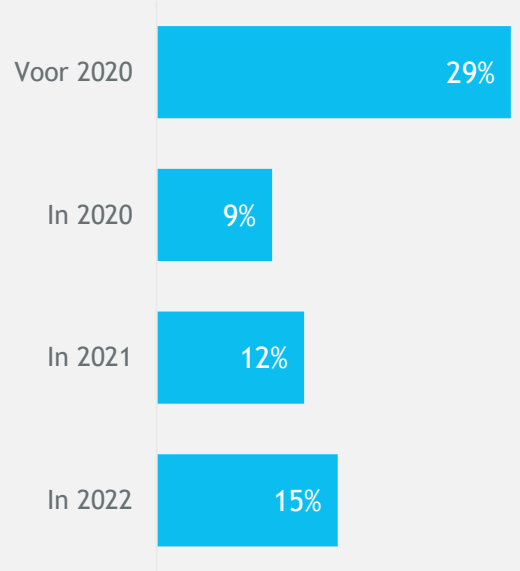

Basis: allen (n= 766)

Steekproefkenmerken (2/4)

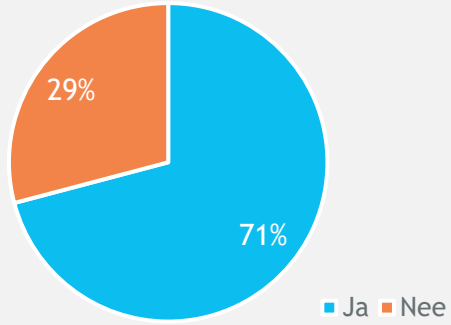
Wat heb je (ongeveer) verdiend met deze activiteiten in 2025?

In welk jaar ben je gestart met deze activiteiten?

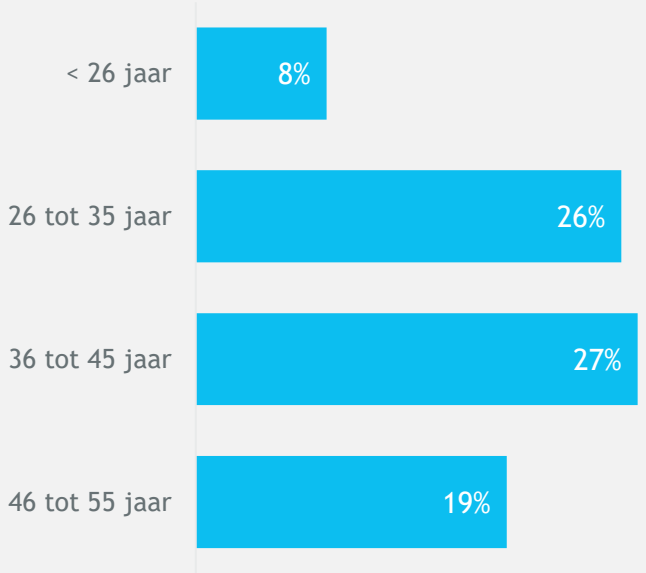

Sta je momenteel ingeschreven bij de KvK?

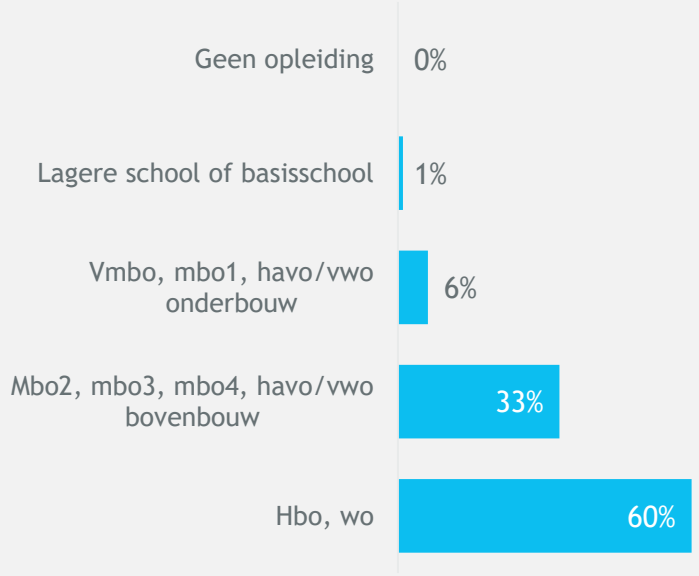

Basis: allen (n= 766)

Steekproefkenmerken (3/4)

Wat is je leeftijd?

Wat is je hoogst afgeronde opleiding?

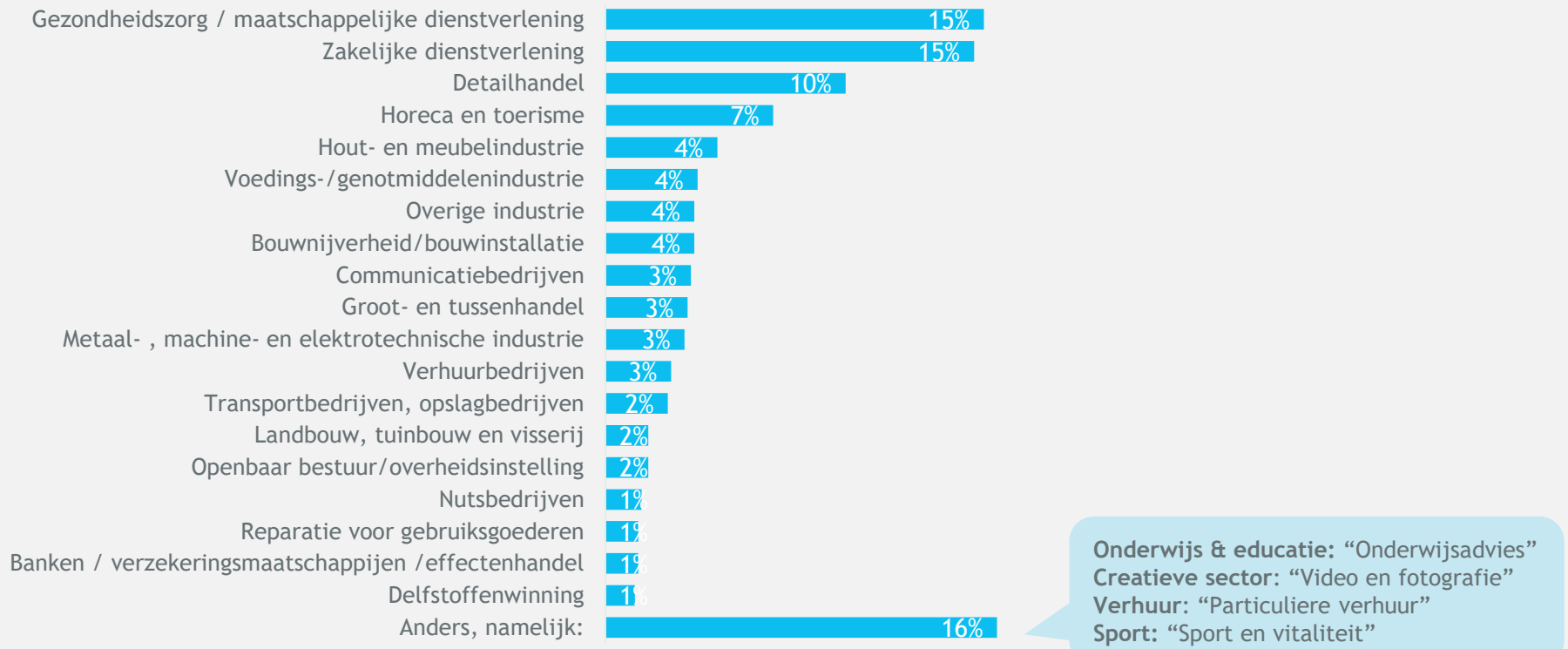

Basis: allen (n= 766)

Steekproefkenmerken (4/4)

In welke branche ben je werkzaam met jouw activiteiten?

Basis: allen (n= 766)

De geïnterviewden

Diversiteit aan ondernemers in het onderzoek

- Tijdens het kwalitatieve onderzoek spraken we ondernemers uit verschillende branches, zoals schoonmaak, muziekles, therapeut, coach, advies/ondersteuning, culturele sector. Sommigen van hen geven duidelijk aan dat administratie ver van hen af staat. Zij willen graag focussen op hun (startende) bedrijf, niet op de administratie die daar bij komt kijken.
- Voor ongeveer de helft van de respondenten geldt dat zij nog een baan in loondienst hebben voor een (gering) aantal uur. Voor de andere helft is de onderneming die zij hebben hun enige inkomstenbron, maar zij zijn niet altijd de enige kostwinner in hun huishouden.

Veldwerkspecificaties kwalitatief onderzoek

- Online diepte-interviews
- n=10; waarvan 6 gebruikers, 4 voormalige gebruikers
- t=45 minuten per gesprek
- Data: 20, 21, 23 april en 12 mei 2026
- Platform: Whereby, meekijkmogelijkheden via MS Teams

Onderzoeksverantwoording

Methode

Online onderzoek
Vragenlijst
46 vragen

Gemiddelde invulduur

- **Gebruikers en voormalige gebruikers** 7,5 minuten
- **Niet-gebruiker** 3,5 minuten

Steekproef & Veldwerk

Omschrijving doelgroep:
Netto respons n = 766

Veldwerkperiode
16-3-2026 t/m 02-04-2026

Tot ziens bij MWM2

Auteurs: Martijn de Groote, Frederique Wolff Schoemaker & Femke Mastebroek
Datum: mei 2026

